

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Hva med kateketene? / Livsvernprisen til Rognum og Saugstad / Mennesket, synden og døden / Livsvernprisen 2007 / "Misjon og fortapelse" / Innhold 2006 / Fra bispedømmerådene og Kirke-departementet

SØNDAGSTEKSTEN

Påskennatt/ottesang - *Stephen Reid*

Påskdag - *Jørind Midttun*

2. påskedag - *Bjarte Nese*

“

Tiden er inne til å gjøre en
kraftinnsats for å styrke
cateketens posisjon i kirken

Hva med kateketene?

Kanskje er spørsmålet i seg selv provoserende. Selvagt er kateketene viktige. Men selv om Den norske kirke er mer opptatt av trosopp-læring enn noen gang, og har midler til-gjengelig til å styrke kirkens undervisning

og formidling, er det påfallende lite fokus på katekettjenesten. Det skyldes trolig at kirken ikke har vært tydelig i dette spørsmål og ikke er blitt enig med seg selv om hvordan under-visningsoppdraget skal løses i fremtiden.

Vi møter kateketene i loverket første gang i 1736, i en periode som har mye felles med vår egen. Da skulle man også gjennomføre en trosopplæringsreform bygget på allmueskolen og konfirmasjonsplikten. Erik Pontoppidan fikk i oppgave å utarbeide undervisningsmateriell, og resultatet ble *Sandhed til Gudfrygtighed* - en forklaring til Luthers lille katekisme. Ikke uventet var det stor uvilje blant sokneprestene mot å tilsette kateketer, så det måtte et eget reskript til for å pålegge enhver sokneprest å holde en kateket. Kateketene deltok i katekisasjonen etter prekenen og skulle avlaste presten med tilsynet i skolen og med konfirmantundervisningen. Kateketene på 1700-tallet var ikke ordinert, men fungerte nærmest som dåpslærere. Dette endret seg i 1808, da kateketene skulle være ordinerte hjelpeprester med sin hovedfunksjon knyttet til religionsundervisningen.

Først på 1960-tallet begynte man igjen å drøfte katekettjenesten i Den norske kirke, ikke minst fordi man arbeidet med en ny ordning for konfirmantforberedelsen og ønsket å bygge opp et kristent ungdomsmiljø i menighetene. De store ungdomskullene stilte nye krav, og det var stort behov for å styrke den faste menighetsstabben. *Lov om katekettjenesten* ble enstemmig vedtatt 28. mai 1969, men skuffelsen var stor i kirken da man kun opprettet 10 kateketstillinger over statsbudsjettet i 1970. Kravet fra Bispmøtet hadde vært minst 50. På 1970- og 80-tallet var kirken tydelig på behovet for flere kateketstillinger, men fikk ikke finansiering av departementet. Kateketens rolle ble tydeliggjort i *Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke* (1991), og siden har man fått gjennomslag for trosopplæringsreformen, som har medført at betydelige midler kanaliseres inn mot kirkens undervisningsoppdrag.

Da Kirkerådets embetsutvalg (hvor jeg selv var medlem) leverte sin innstilling i 2001, ble det foreslått å utvikle en type undervisningskapellan. Kateketforeningen skrev i sin høringsuttalelse at man opplevde at katekettjenesten og kirkens undervisningstjeneste som helhet var blitt tilsidesatt i innstillingen. Også Menighetsfakultet kritiserte innstillingen

for sin behandling av katekettjenesten. Embetsutvalget skrev at "undervisningstjenesten er oppgivelig og må styrkes i den nåværende situasjon". MF støttet dette anliggende fullt ut, men tvilte på om undervisningstjenesten ville bli skikkelig ivaretatt med den modell utvalget foreslo. Kirken ville være bedre tjent med at én person har et spesielt undervisningsansvar i menigheten. Man konkluderte at katekettjenesten, som er bygget opp over lengre tid, bør beholdes. Både NOU 2000:26 om rett til dåpsopplæring og *Bemanningsplan for Den norske kirke* fremhevet at antall kateketstillinger burde økes radikalt.

Man er enige om at kateketens oppgaver er oppgivelige i en kristen menighet, ikke minst ansvaret for planlegging og gjennomføring av dåpsopplæringen og herunder konfirmasjonsforberedelsen. Men i tillegg bør nevnes samarbeidet mellom menigheten

og barnehager og skoler, samt ansvar for tilrettelegging av menighetens barne- og ungdomsarbeid og menighetens studie- og undervisningsarbeid for voksne. Rekruttering og veiledning av ledere og frivillige medarbeidere vil også være en viktig oppgave for kateketen. Alt i alt peker kateketen seg ut som den sentrale medarbeider i arbeidet med å gjennomføre trosopplæringsreformen i vår kirke. Hvorfor har man da ikke satset mer på katekettjenesten i den forbindelse?

For det første synes det fristende for de kirkelige fellesråd å tilsette andre personer enn kateketer i disse stillingene. Enten tilsetter man personer som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene, eller så velger man å tilsette en ungdomsprest, for slik å kunne benytte vedkommende i tjenesteturnusen i prestegjeldet. Slik sett har lite endret seg fra 1700-tallet.

For det andre synes det vanskelig å skaffe nok søkere som tilfredsstiller kvalifikasjonskravene når kateketstillinger lyses ut. Kirkerådet vedtok i 2003 nye kvalifikasjonskrav for diakoner og kateketer, som medførte at man heretter skulle ha en mastergrad i kirkelig undervisning for å være kvalifisert til katekettjenesten. Det er ikke mange studiesteder som har hatt tilbud om

kateketutdanning. Ved Høgskulen i Volda har man lagt ned kateketstudiet, mens MF har videreført kateketseminaret som et masterstudium i kirkelig undervisning. Ved MF hadde man da regnet med å få flere studenter på kateketstudiet enn de 2-3 som meldte seg årlig tidligere. Foreløpig ser det ikke ut til at studenttallet vil øke i særlig grad. Men man håper at flere av de studentene som tar en bachelorgard i "Ungdom, kultur og tro" vil gå videre på masterstudier i kirkelige undervisning, så de blir fullt kvalifisert til katekettjenesten. Også Kirkelig utdanningssenter i Nord (KUN) vil fra høsten 2007 tilby en master i kateketikk i samarbeid med Høgskolen i Bodø og Universitetet i Tromsø. Både ved MF og KUN tilbyr man kateketutdanning ut fra prinsippet om at tjenesten og utdannelsen er viktig. For lønnsomt er dette studietilbuddet definitivt ikke!

Tiden er inne til å gjøre en kraftinnsats for å styrke kateketens posisjon i kirken, både for å få flere stillinger, men også for å gjøre utdannelsen mer attraktiv. Det er utvilsomt viktig at de kirkelige utdanningsinstitusjonene arbeider for et stadig bedre studietilbud for kateketer og ungdomsarbeidere. Men først og

fremst går utfordringen til kirkjerådet, trosopplæringssekretariatet og de kirkelige fellesråd. Flere av de stillinger som nå opprettes i forbindelse med trosopplæringen, bør ha klarere kvalifikasjonskrav. Kanskje bør man også gjennomtenke kvalifikasjonskravene for kateketen på ny, og spørre om det var for ambisiøst å kreve mastergrad. Det viktigste er kanskje ikke at man har fem års utdanning, men at man i sin utdanning har fått både kristendomsfaglig og pedagogisk kompetanse. I tillegg bør man vurdere behovet for kompetanse i ledelse og ungdomsarbeid. Uansett hva resultatet blir, gir jeg min fulle støtte til det Kateketforeningen skrev i sin høringsuttalelse til embetsutredningen i 2001: "Vi ønsker en høyere verdsetting av undervisningsoppdraget i kirken ved at kirken kaller mennesker med god kompetanse og gode kvalifikasjoner til å utføre dette viktige oppdraget i menighetene."

VIDAR L. HAANES
vidar.l.haanes@mf.no

Livsvernprisen til Rognum og Saugstad

AV EYOLF BERG, PREST, RED.SEKR.

Livsvernprisen 2007 ble delt ut tirsdag 6. februar i Oslo. Det er organisasjonen Menneskeverd som står for utdelingen av denne prisen, som går til mennesker som har ytet en særlig innsats for vern av menneskeverdet. Årets pris gikk til de medisinske forskerne Torleiv Ole Rognum og Ola Didrik Saugstad. Tidligere utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet sto for selve prisutdelingen og holdt i den anledning en tankevkkende tale som LK gjengir i sin helhet i dette nummeret.

Som innledning til selve utdelingen leste forfatteren Thorvald Steen fra sin bok "Vekten av snøkristaller", om den 14-årige skihopperen som plutselig får beskjed om at han lider av muskeldystrofi og gradvis vil bli fullstendig lammet. Det gjorde sterkt inntrykk på forsamlingen å følge denne gutten gjennom hans siste skihopp - og alle tankene knyttet til dette. Men det sterkeste inntrykket gjorde det da Steen brått avsluttet lesingen med å si at med den foreslalte bioteknologiloven, som åpner for å "luke ut" slike barn før fødselen, ville denne gutten antakelig aldri blitt født.

I sin takketale fremhevet prof. Rognum det faktum at hvert enkelt menneske er skapt unikt, og at noe vesentlig går tapt for hvert eneste menneske som ikke får muligheten til å bidra til helheten, og han gjorde kong Haralds ord i nyttårstalen 2006 til sine: "Det finnes kun ett eksemplar, og det kan ikke erstattes".

Torleiv Ole Rognum og Ola Didrik Saugstad. Foto: Eyof Berg.

Prof. Saugstad fremhevet i sin takketale at samfunnet har plikt til å respektere og forsøre de svake blant oss.

I de hilsener som ble gitt til prisvinnerne fra forskjellige hold, ble det påpekt at Albert Schweitzers motto "Ærefrykt for livet" også kunne settes som motto over Rognum og Saugstads liv og virke.

Videre ble det påpekt at de funksjonshemmede selv uttrykker stor bekymring for de endringer i menneskesynet, som ligger i lovforslaget, et menneskesyn som skiller seg lite fra det som kastet en hel verden ut i krig og folkemord for bare et par generasjoner siden.

Fra de mange studenter og unge leger som har nytt godt av Rognum og Saugstads undervisning, ble det rettet en stor takk for det menneskesyn de to har formidlet til en ny generasjon av medisinere.

Undertegnede sitter igjen med spørsmålet etter kirken plass i dette bildet. For en kirke som tror at mennesket er skapt i Guds bilde, hører det med at hvert eneste menneske er unike uttrykk for dette bildet og viser sider ved Ham som er avbildet i oss, som vil ellers aldri vil få se (jf. Kongens nyttårstale). I stedet for å se på funksjonshemmede som mindreverdige, slik de ulike ismene, av både den ene og den andre politiske farge, i forrige århundres Europa gjorde, lar den bibelske tanken om gudbilledlikheten oss se funksjonshemmede mennesker som uttrykk for Guds uendelige mangfoldighet,

slik det ble sagt på fjorårets IVSS-konferanse (jf. LK 16/06).

Stortinget har fått seg forelagt et lovforslag som på svært mange punkter bryter med ethvert bibelsk menneskesyn. Den sortering av mennesker og den utlukking av såkalt funksjonsudyktige individer som lovforslaget legger opp til, vil ikke bare gi oss et snevrere menneskesyn, men også et snevrere Guds-bilde.

Det eneste som kan forhindre at forslaget blir lov, er en massiv folkeopinion. Våger kirken å medvirke til å reise denne opinionen til forsvar for liv og menneskeverd? Eller har frykten for å bli satt i bås med ytterliggående aktivister, hjemme så vel som i utlandet, og det press en statskirke naturlig nok vil være under for å være politisk korrekt, klart å kneble et sunt og sant engasjement fra kirkens side?

Mennesket, synden og døden

AV THOR EVJE

Innledende betraktninger

For en tid siden hørte jeg en preken der syndefallet og døden ble omtalt helt i tråd med den tradisjonelle utleggingen Paulus bl.a. gir oss i Rom 5:12.

Selv om prekenen var bibeltro, reagerer jeg. Kan vi bare fortsette å sitere det Paulus sier om syndfall og død i vår tid? Har det virkelig skjedd et syndfall slik det fortelles i 1. Mosebok kap. 3 som medførte at døden kom inn i verden først i denne forbindelse?

Jeg mener nei, selv om det betyr at jeg er nødt til å si nei til den måten Paulus her tolker Skriften på, og vil forsøke å begrunne det nedenfor.

Det gode og det onde

De første kapitlene i Bibelen er geniale religiøse fortellinger. De gir oss svar på fundamentale spørsmål som mennesker stiller til alle tider. Et av problemene handler om hvordan det onde har kommet inn i skaperverket og dermed synd og død. For i skapelsesberetningen i

1 Mosebok kap. 1 gjentas det i alt sju ganger at Gud så at det som han hadde skapt, var godt. (1 Mos 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31).

Det ondes innpass i naturen og menneskets tilværelse tas derfor naturlig nok opp i Skapelses- og syndfallsfortellingen i 1 Mos kap. 2-3. Der sies det at fordi mennesket ble fristet av slangen og gjorde imot Guds vilje, fikk det konsekvenser både for forholdet mellom Gud og mennesker og menneskene seg imellom og for naturen. Dette innebærer igjen at mennesket, som er av jord, skal bli til jord igjen, 1 Mos 3.

Bakgrunn for frelseslæren

Denne fortellingen danner igjen bakgrunnen for Bibelens tale om Guds frelse. Resten av Bibelen er en sammenhengende frelseshistorie fram til Jesu frelsesgjerning. Den ender med dommens dag da alt som synden har ødelagt skal gjenopprettes og nyskapes. For mennesket og skaperverket er underlagt synd og død, og ifølge Salme 51:7 er vi til og med blitt til med synd i mors liv.

Synd og arvesynd

Paulus tolker disse fortellingene som faktiske hendelser, og trekker konsekvensen av det som står skrevet om menneskets fall når han taler om menneskets syndige natur. Den er arvet fra fedrene. Siden har tanken om «arvesynd» fått innpass i kristen teologi selv om dette ordet ikke står i Bibelen.

Vi kjerner til hva dette har ført til f.eks i katolsk teologi. Spørsmålet var hvordan Jesus, som var uten synd, kunne bli født av en syndig kvinne? Så fremsettes tanken om Marias ubesmittede unnfangelse.

Logikken er for meg helt uforståelig. For vi blir da nødt til å spørre hvordan Maria kunne bli ubesmittet unnfangen? Hun er jo selv født av en syndig kvinne? Skulle vi følge en slik tanke i sin fulle konsekvens, ender vi opp med at den aller første kvinne måtte føde minst en datter som var «ubesmittet» unnfangen, og at denne linje ble ført videre helt fram til Maria som den siste i rekken før Jesus ble født.

Om sant og riktig

Spørsmålet vi må stille oss, er egentlig hvor mye vi kan trekke ut av de bibelske skapelses- og syndefallsfortellingene. På en uforlignelig måte tolker disse fortellingene tilværelsen for oss. Men om Bibelen gir oss svar på menneskets grunnleggende spørsmål gjennom de grunnleggende fortellingene i 1. Mosebok og gir oss mange sannheter, er det ikke dermed sagt at fortellingene gir oss en *riktig* fremstilling av hva som virkelig har hendt.

Vi ser det klart i 1 Mosebok kap. 1. De fleste innsier at det som beskrives i 1. Mos. kap. 1 ikke ble til på 7 dager, selv om det fremdeles er noen som tar det bokstavelig for å berge Bibelens troverdigheit.

Jeg mener at de grunnleggende fortellingene i 1 Mos. 1-3 står på samme linje som Jesu lignelser. Lignelsene er ikke i ett og alt *riktige* beskrivelser av tingens tilstand, men gir oss en rekke *sannheter*.

Syndfallet er fortellingen om enhver Adam og Eva

Hvordan er så selve «syndefallsberetningen» å forstå? Jeg innså for mange år siden at den ikke er en fortelling om fjerne urfedre, men det er

fortellingen om enhver Adam og Eva. Det er fortellingen om meg - som tar meg til rette mot Guds vilje og etterpå forsøker å skyve skylda over på andre når det viser seg at det bærer galt avsted.

Døden hører skaperverket til

I «syndefallsberetningen» ser vi videre at døden forklares som en konsekvens av at mennesket bryter med Guds vilje.

Under en naturvitenskapelig synsvinkel må vi si at dette ikke kan være riktig selv om det er sant. Men da må vi tolke denne sannhet om et åndelig forhold. For døden har, så langt jeg kan forstå, eksistert siden de første organismer ble til. Døden hører skaperverket til. Jorden er full av fossiler av døde og utdødde planter og dyr. Jeg kjerner ikke til at det finnes et eneste eksempel på en organisme som har «evig liv».

Umulig å fastholde et historisk syndfall

Mye kunne skrives ut fra slike betrakninger. Jeg nøyer meg imidlertid med å si at så langt jeg ser, er det umulig å fastholde at det har skjedd et «historisk syndfall» som har fått så store konsekvenser for all verden at døden plutselig ble en realitet for alt skapt liv fordi Adam og Eva åt av frukten på det forbudte tre. Derfor mener jeg at vi i dag umulig kan utlegge fortellingen i 1 Mos 3 slik som Paulus gjorde.

Vi må tale sant om tilværelsen

Skal vi tale sant om tilværelsen, kan vi altså ikke uten videre bare gjenta gamle formuleringer. Vi må ta vare på de teologiske sannheter i Bibelen, men ikke la gamle fortellinger bli en tvangstrøye for tanken. Mange har lidd skibbrudd på troen av den grunn.

Ufordringen ligger derfor i å lage fortellinger som inkluderer vår viden, gir en tilfredsstillende tolking av vår tilværelse og samtidig ivaretar Bibelens anliggende. For fremdeles trenger vi mennesker hjelp til livstolkningen - ikke minst i møte med synd og død.

Livsvernprisen 2007

KRISTIN CLEMET, 6.2.07

Kjære forsamling - kjære prisvinnerel!

Det er en stor glede og ære å få lov til å dele ut livsvernprisen 2007

Den går i år til to personer. De har arbeidet sammen og hver for seg, men grunnleggende sett deler de noen av de samme, fundamentale verdiene.

Livsvernprisen 2007 går til:

Torleiv Ole Rognum: Han er professor i rettsmedisin v/UiO; valgt til årets foreleser i 2005; nestleder og tidligere leder i Bioteknologienmda; leder for rettsmedisinerne i Kripo, hvilket bl.a. bringer han til store ulykkessteder og tragedier som vi andre bare leser om eller ser på TV; han er medlem av kommunestyret i Asker; leder helse- og sosialkomiteen; han har alltid vært oppatt av å støtte unge gravide, var bl.a. med og startet opp Amathea, tidligere Alternativ til abort. Det sies at han er "svært aktiv - men også en "noe beskjeden mann"... som kanskje gruer seg litt til oppmerksomheten i dag..."

Ola Didrik Saugstad: Han er utdannet barnelege; overlege på Rikshospitalets nyfødtavdeling siden 1986; fra 1991 professor i barnesykdommer ved UiO; leder av Pediatric Forskningsinstitutt ved Riks-/Radiumhospitalet; oppatt av nyfødte og for tidlig fødte; anerkjent forsker nasjonalt og internasjonalt; innehatt en rekke verv; fått mange priser og utmerkelser. Også han svært aktiv - men det står ingenting om at han er beskjeden...

De har en lang karriere bak seg hver for seg - men de har også arbeidet sammen, bl.a. har de forsket på årsaker til krybbedød. De fikk bl.a. voldsom oppmerksamhet i USA i 1988, da det ble slått stort opp at de hadde funnet årsaken til

krybbedød. Det var en overdrivelse, slik de selv også har sagt, men forskningen deres bragte i hvert fall mer kunnskap om hva som kan forårsake krybbedød.

Men det som aller mest forener disse to er altså en dyp respekt for menneskelivet og for menneskeverdet - eller sagt på en annen måte: Respekt for alle menneskers likeverd. Dermed forenes de også i kampen mot en utvikling som gjør mennesket til et middel - eller tiltak som gjør at vi - som enkeltmennesker og samfunn - bevisst eller ubevisst - begynner å sortere og gradere menneskers verdi, for eksempel fordi vi er syke, har lyter eller bare er annerledes.

Jeg vet jeg ble spurta om å være prisutdeler bl.a. fordi jeg har vært forskningsminister, og fordi jeg presumptivt da er oppatt av forskning - og det kan jeg bekrefte at jeg er.

Men jeg er nok enda mer oppatt av den rolle prisvinnerne har spilt og spiller i samfunnssdebatten om viktige etiske spørsmål - der der står for

- Stor og imponerende kunnskap
- Stor og imponerende integritet
- Stort mot

Vi trenger stemmer som kombinerer dette: Mennesker som har kunnskap om det de snakker om - og mot til å tale flertallet midt imot. Det er minst to grunner til at vi trenger slike stemmer:

For det første: Noen må stoppe opp og reflektere over de veivalg vi gjør som samfunn. Målet helliger ikke alltid middelet. Historien er dessverre full av eksempler på at man - i det som ble oppfattet som den gode saks tjeneste - i virkeligheten har tråkket på menneskers likeverd. Derfor må noen være våkne nok til å advare oss mot å trå feil.

Samtidig må vi stadig minnes om at lov og ulov ikke er det samme som rett og galt. Også loven, slik som for eksempel abortloven, kan være full av dilemmaer og etisk problematisk, og derfor kan den ikke uten videre brukes som begrunnelse for å gå ett skritt til.

For det annet: Uansett hvilke veivalg vi gjør som samfunn, så kommer vi ikke bort fra at mange vanskelige valg er og vil bli privatert. Da må vi ha hjelp til selv å ta stilling - hjelp til vår egen moralske refleksjon. Til det trengs det ulike stemmer som setter ord på de vanskelige valgene og hjelper oss å fatte beslutninger som vi kan leve med.

Prisvinnerne har latt høre fra seg i mange viktige debatter; bl.a. om abort, om donorsøsken, om forskning på befruktede egg. Deres standhaftighet, deres pågangsmot og tydelige verdiforankring er et forbilde for mange.

For en som gjerne vil styrke forskningen, er det også svært gledelig at de har vilje til å

dele sin kunnskap og sine verdier med andre og greier å formidle det i et tydelig og lett-fattelig språk. Jeg tror også det er godt å vise frem at forskere ikke bare er verdiløse teknokrater - men at de er villige til å stå for noe og samtidig vise raushet overfor dem som mener noe annet.

Styrets begrunnelse for tildelingen:

"Professorene Ola Didrik Saugstad og Torleiv Ole Rognum får livsvermprisen for sin tydelige livsvernprofil og sitt arbeid for å verne om livet gjennom mange år. De står opp for sin overbevisning om at menneskelivet er ukrenkelig helt fra befruktningstøyeblikket. Deres frimodighet og djervhet i dette engasjementet er forbilledlig. Med sin raushet og unike evne til å skape dialog, formidler de menneskelivets verdi på en tillitsvekkende og forståelig måte. Deres standpunkter i kombinasjon med deres forskningskompetanse er unik. De er forbilder for mange og understreker viktigheten av å stå opp for livet i vår tid."

”Misjon og fortapelse”

KNUD JØRGENSEN, AREOPAGOS

Rolf Kjøde retter i nummer 3/07 av Luthersk kirketidende en rekke spørsmål til en artikkel jeg har skrevet i Norsk Tidsskrift for misjon 3-4/06. Det føles litt sært å skulle drøfte innholdet i en artikkel de fleste av leserne i LK faktisk ikke har lest. La meg derfor kort beskrive mit anliggende:

Det er innen evangelisk misjon tradisjon for enten ”ecclesiosentrisme” eller ”agnostisisme” i spørsmålet om hvem blir frelst. Den første fastholder at bare de som har hørt evangeliet kan bli frelst - det evangelium som kirken forkynner. Den annen sier at vi ikke vet sikkert om Gud frelser noen av de som ikke har hørt evangeliet. Derfor overlader vi svaret til deus absconditus. Den evangelikale missiologen Terrance Thiesen gjør seg til talsmann for en tredje mulighet som han kaller ”Accessibilism” av det engelske ordet ”access” = adgang: Jesus alene er Guds vei

til frelse, men det er bibelsk grunnlag for et håp om frelse for de som ikke her har hørt evangeliet. Thiesen gir en oversikt over en rekke av de teologer som har gjort seg til talsmenn for dette synet:

- Justin Martyrs syn på logoi spermatikoi - at det blant menneskehетens sannhetsøkende (filosofer) er sået ut en Kristussæd av sannhet.
- Clemens og Ireneus som begge hevder at mennesker dømmes i forhold til det mål av åpenbaring de har motsatt.
- Katolske teologer som på flere måter helt siden det 16. årh. har ment at også de som uten egen feil ikke kjente til evangeliet, men som likevel av et ærlig hjerte søker gud, kan bli frelst.
- Luther som i kommentaren til romerbrevet sier om de som ikke har hørt evangeliet at alle slike mennesker er blitt

gitt så mye lys og nåde fra Guds foregripende nåde som er tilstrekkelig for deres frelse i deres situasjon, slik det var tilfellet for Job, Naaman, Jetro og andre.

- Lesslie Newbigin og J. N. D. Anderson - begge markante missiologer i det 20. årh. - som begge understreker Kristus som den enestående (uniqueness of Christ), men samtidig mener at hvor den nådige Gud har vært på ferde i menneskers hjerter, kan slike også få gagn av nåden. Det betyr ikke at ikke-kristne religioner kan være redskaper for frelse.
- Alister McGrath, en nåtidig evangelikal anglikaner som sier: " We cannot draw the conclusion....that only those who respond will be saved. God's revelation is not limited to the explicit human preaching of the good news, but extends beyond it. We must be prepared to be surprised at those whom we will meet in the kingdom of God (McGrath 1995: 178).

Poengen er at Gud synes å gi enhver det mål av åpenbaring som er tilstrekkelig for frelse dersom man svarer i lydighet og tro, men at den nødvendige tro vil variere avhengig av det mål av åpenbaring man har mottatt. Selv om mennesker ikke har hørt evangeliet, tror jeg at Gud virker i deres liv for å åpne dem for sin nåde.

Dette betyr ikke at jeg går lett forbi hva skriften sier om frelse og fortapelse (Joh 3,16 og Ef 2, 1-3). Skriften er klar på at det er troen på Jesus som frelses, og at fortapelse derfor er et resultat av den ulydighet som sier nei til evangeliets ord om frelse. Jeg forstår derfor Joh 3,16 slik at de som beivist sier nei til tro på Kristus, går fortapt. Men jeg er ikke så sikker på at dette ord også handler om alle de som ikke har hørt evangeliet.

Litt forsiktig kan man vel hevde at minst 75% av alle mennesker igjennom historie og nåtid ikke har hørt evangeliet. Og selv om misjonen gjør sitt beste, vil det også i fremtiden være millioner, ja, milliarder av mennesker som uten egen feil vil måtte leve og dø uten å være blitt presentert for evangeliet. Gjelder Johs 3,16 alle dem - eller gjelder det alle de som har hørt men forkastet evangeliet?

Dette er noe av bakgrunnen for min usikkerhet ved å la fortapelsen spille en sentral rolle som motivasjon for misjon. Men det betyr ikke at jeg ønsker å ta bort fortapelsen som det mørke bakteppe for frelsen i Kristus og dermed for kirkens sendelse til verden. Fortapelse er en både bibelsk og eksistensiell realitet som det ikke står til noen av oss å avvike.

I stedet siterer jeg med tilslutning Lesslie Newbigin:

When Jesus sent out his disciples on his mission, he showed them his hands and his side. They will share in his mission as they share in his passion, as they follow him in challenging and unmasking the powers of evil. There is no other way to be with him. At the heart of mission is simply the desire to be with him and to give him the service of our lives. At the heart of mission is thanksgiving and praise...Mission is an acted out doxology (Newbigin 1989:127).

Kjøde kan sikkert ha rett i at jeg i min iver løper litt for fort forbi en rekke skriftsteder, men jeg vil nok stadig fastholde at Herrens befaling til oss om å gjøre folkeslagene til disipler ikke er basert på en advarsel om at hvis ikke, så går de fortapt. Det som er med som en sterkt bakgrunn for misjon, er dommen - både dom forstått som det evighetens alvor som hviler over hele verdens liv, og min egen dom. Det er vel dette siste perspektivet - Paulus' egen dom - som er det sentrale i 2 Kor 5:10f. Fordi også min tjeneste skal prøves i dommen, frykter jeg for Herren og prøver derfor å overbevise mennesker. Det er dette perspektivet - at Herren skal komme igjen på himmels skyer - som understreker at misjonen har hast: Fordi jeg tror at Herren kommer snart, brenner jeg av iver for at Kristi herlighet skal nå ut til flere (misjon som doksologi).

Det er mulig at jeg skulle ha lagt mer vekt på Romerbrevet som misjonsskrift, men mitt anliggende var i denne sammenheng en kritikk av min egen tidligere bruk av Rom 10: Må ikke evangeliet forkynnes dersom mennesker skal bli frelst: "Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord". Det er mulig at Paulus her taler generelt om utsendelse til forkynnelse, men i

v.18 tenker han helt klart på Israels folk: "Har de ikke hørt?" Gud har sendt budbærere, budbærerne har forkjent, og deres budskap er blitt hørt - det er Paulus' anliggende. Og likevel har de ikke trodd. Det er mange andre passasjer i Romerbrevet som taler om misjonsmotivasjon og om dommen som misjonens bakteppe, men nettopp her tror jeg fortsatt at det handler om den dom som rammer de som har hørt, men ikke trodd.

Man kunne så mene at jeg skulle ta mer hensyn til tekster som Mat 24 og 2 Pet. 3 som taler om endetiden og Guds tålmodighet. Slike tekster er viktige men taler neppe primært om motivasjon for misjon, men om endetiden.

Jeg er ikke så sikker på at mitt guds bilde blir så forferdelig endimensjonalt av ovenstående tenkning, slik Kjøde frykter. Er det ikke en fare for at et for stramt luthersk lov-og-evangelium mønster kan bli for snevert til å fange opp bredden i det bibelske guds bilde?

Litteratur:

McGrath, Alister: "A Particularist View: A Post-Enlightenment Approach", in: Dennis L. Okholm and Timothy R. Philips: *More than One Way? Four Views on Salvation in a Pluralistic World*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1995

Newbigin, Lesslie: *The Open Secret*. Grand Rapids: William Eerdmans Publishing Company, 1978

Newbigin, Lesslie: *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids: William Eerdmans Publishing Company, 1989

Thiessen, Terrance L.: *Who Can Be Saved? Reassessing Salvation in Christ and World Religions*. Downers Grove & Leicester: Inter-Varsity Press, 2004

SØNDAGSTEKSTEN

Stephen Reid, Jørund Midttun og Bjarte Nese

Påskkenatt/ottesang

7.-8. april 2007

Mark 16,1-8 2 Mos 14,1-22; Kol 3,1-4

Innledning

Jesu oppstandelse som historisk begivenhet er det punktet som hele den verdensvide kristne kirke står og faller på. Uten den er kirken kun et minnesamfunn for en død profet eller vismann. Uten den er det kristne håp blitt håpløst. Og uten Jesu oppstandelse som historisk begivenhet er det svært vanskelig å forklare kirkens tilblivelse.

Jesus Kristus har oppstått! Ja sannelig, han er oppstått! Denne proklamasjonen er kjernen av kirkens budskap. Som så mange ting i Jesu liv og gjerning bryter den med 'det som er mulig' i følge naturens vanlige orden. Noen teologer har derfor forsøkt å hensette dette budskapet til den mytologiske skammekrok. Resultatet av slike forsøk er imidlertid at de setter seg selv i en naturalistisk-rasjonalistisk avkrok. Den kristne kirkes samstemte vitnesbyrd og proklamasjon forblir: Jesus Kristus ble korsfestet og døde, Jesus Kristus er oppstanden!

Til teksten - noen detaljer.

Dagens tekst er en av evangelienes fire beretninger om det øyeblikk da Jesu oppstandelses realitet møtte menneskeheten. Selv om de ulike beretningene har noen ulikheter i detaljer - er de samstemte på de vesentlig punkt. En (eller flere) kvinner kom til Jesu grav tidlig den første dag i uken (vår Søndag - dagen etter Sabbat). Der fant de en tom grav. Matteus, Markus og Lukas forteller om et møte med en engel, mens Matteus og Johannes også har møte med den oppstande Jesus. Kvinnene fikk budskapet om at Jesus lever. Hos alle fire har kvinnene(e) en sentral rolle i å formidle budskapet om oppstandelsen - en begivenhet Jesus uttrykkelig hadde fortalt skulle skje, men som disiplene tilsynelatende ikke festet seg ved da Jesus sa det i Getsemane hage (Mark. 14.28).

Oljer var vanlig å bruke som en lett balsamering på døde mennesker før de ble begravet - og for spesielle personer ble også krydrede oljer brukt. At Jesus hadde blitt begravd før han ble oljet skyldtes korsfestelsen som varte til rett før sabbaten. (men historien i Joh.12.7 tolker Johannes som en handling som erstatter den vanlige balsameringen) Maria kjøpte oljene - dagen hadde altså så vidt startet og handelsfolk var så vidt i gang. Å bli begravet på rett måte var svært viktig for jøder. Gravhuler var vanlige som familiegraver, men det var svært uvanlig at korsfestede mennesker ble begravd slik. Skikken for begravelse av gode jøder var å legge den døde i en slik hule og rulle en tung stein fremfor døren og la liket ligge der i ca et år (med linkede over seg), før deretter å åpne graven, legge de resterende ben i en kasse og sette dem i en dertil egnet hylle i veggen. Kvinnenes æren med å balsamere liket av Jesus var derfor den siste farvel med den døde Jesus. Møte med den hvitkledde unge mannen i den åpne graven må ha vært et sterkt sjokk for kvinnene. Om de trodde det var en engel (i jødisk tradisjon kledd i hvitt) eller en fra templet (også kledd i hvitt) sier ikke Markus noe om (men Matteus og Lukas uttrykker at det var en engel). Hele Markus-evangeliet har frem til nå betonet at budskapet om Jesus skal være en hemmelighet. Her brytes mørnsteret og kvinnene får beskjed om å spre nyheten.

En kan si at her gis den første kristne misjonsbefaling.

Til dagen

Til minne om kvinnenes tidlige oppdagelse på påskemorgen har kirken mange steder i verden (ikke minst i den ortodokse kirke) utviklet en tradisjon med å ha gudstjeneste i dette øyeblikk (ved solloppgang Søndag morgen i påsken). Det er øyeblikket da fortvilelse og mørke og håpløshet og død møter det blendende lys, håp og nytt liv. I dette øyeblikket, i denne begivenheten sier Gud noe vesentlig til verden: alt som bryter ned, dreper, ødelegger, alt mørke, all død skal ikke ha det siste ordet, for Jesus, Guds sønn har beseiret døden. Dette er et budskap til verden og til hvert enkelt menneske.

Tradisjonen med en grytidlig gudstjeneste går langt tilbake - og har ikke bare vært praktisert ved påskemorgen. Ottesang eller fropreken som det også ble kalt, var også vanlig til andre tider - hvoriblant fropreken på julemorgen var vanlig. Påskevigilien har gamle tradisjoner - også i vestkirken. Den begynner lørdag natt i stummende mørke (gjerne med brenning av påskebålet) og i liturgien er høydepunktet tenningen av Påskelyset - Kristuslyset sammen med lovprisning av den oppstandne Kristus. Kirken har også fra svært tidlig av hatt denne gudstjenesten på påskemorgen som dåpsgudstjenesten fremfor noen. Her ble de omvendte tatt opp i kirkens fellesskap. Gudstjenesteboka for Den norske kirke uttrykker at dåp av voksne gjerne legges til denne gudstjenesten. Mange kirker bruker også denne gudstjenesten som en påminnelse og fornyelse av dåpens løfter (noe som også gjenspeiles i vår liturgibok). I katolsk tradisjon følges dette med at menigheten symbolsk får en lett 'dusj' over seg av (hellig) vann fra døpefonten. Der feires også ofte konfirmasjonens sakrament i denne gudstjenesten.

Hos oss har det mange steder utvikles seg en tradisjon der påskemorgengudstjenester holdes utendørs - der nattens mørke og forvandlingen til solloppgangens lys utgjør naturens samklang med budskapet om oppstandelsen og kvinnenes vandring ut til den tomme grav. Holdes gudstjenesten innendørs kan forvandlingen illustreres med bruk av

slukte / tente lys. Anledningen innbyr til en spennende kombinasjon: både den kontemplative stillhet og ro og den klare og sterke lovsang og jubelen over oppstandelsen. Vi har noen meget sterke påskesanger i vår tradisjon som ivaretar det siste.(bl.a. Påskemorgen slukker sorgen) Når det gjelder det første er det ikke minst en sang fra Taize som utmerker seg: "Nattens mørke er ikke mørke, Gud for deg, som dagens klare lys skinner natten". Exultet (påskelovsangen) er sentral i Gudstjenestebokens liturgi for påskennatt og stammer i følge tradisjonen tilbake til Ambrosius. Denne er satt opp til å være dialogisk mellom liturg og menighet og bør da gjennomføres med forsangere/forsangerkor som kan lede menigheten gjennom de for mange ukjente tonene.

Påskennattsgudstjeneste / ottesang er en fantastisk mulighet til å utvide og berike repertoaret av gudstjenestelige samlinger for menigheten. Dette gjelder både menigheter på hjemstedene (der folk ikke har dratt på påskefjell / påskesyden) og for påskefjellskapellene. Dersom man må velge mellom hva man bruker ressurser på gir det ikke større mening å investere i en slik tradisjon gjennom flere år enn å ha 2.dags gudstjenester?

Tilslett en tanke fra Peter Chrysologus (400t.) til spørsmålet som kvinnene spurte hverandre "Hjem skal vi få til å rulle bort steinen fra inngangen til graven?" som jeg gjerne videreforsmider: "Gjelder det gravens Stein [som var rullet for] eller ditt hjertes Stein? Rulle bort steinen fra graven eller fra dine øyne? Du hvis hjerte er stengt, hvis øyne er stengt er ute av stand til å se den åpne gravs herligheit. Hell da olje - om du vil se den herligheten - ikke på Herrens legeme, men på ditt hjertes øyne. Ved troens lys vil du se det som ved troens mangel nå ligger gjemt i mørke."

STEPHEN REID

Høgskolelektor ved Høgskolen i Staffeldsgate

Påskedag

8. april 2007

Prekentekst: Luk 24,13-35

Livets seier

I tidligere tider var det som kjent vanlig mange steder å klatre opp på fjellet tidlig påskedags morgen for å se solen danse. Atter en gang ville man hilse den solen som en gang hadde bevitnet oppstandelsen. Sammen med mange andre folkelige skikker var dette med på å understreke det som er kjernen i påskedagens budskap, nemlig livets endelige seier. I motsetning til julen og noen andre kirkelige fester, er plasseringen av påsken et solid historisk faktum. Og samtidig kan det vel knapt finnes en bedre tid av året å feire livets seier enn akkurat nå når vårtegnene er i ferd med å bryte frem. Det er som hele naturen er innrettet mot å understreke Guds verk. Men også den gammeltestamentlige bakgrunn peker mot hendelsen. Av alle profetiske tegn fra GT er vel nesten dette i særklasse det største; at festen for å feire utfrielsen fra slaveriet i Egypt blir stående som et bakteppe som understrekker hele menneskehетens utfrielse fra syndens og dødens makt.

Tekstene

Alle tre tekstene gir slående vitnesbyrd om innholdet og forståelsen av det vi feirer. Salme 118 har en sterk tradisjon for kristologisk tolkning, og fungerer godt som oppsang. Kristus er rettferdighetsporten som den rettskafne går gjennom. Han er også den steinen bygningsmennene vraket, og som er blitt hjørnestein. Derfor kan vi synge at dette (søndagen, og særlig påskedagen) er dagen som Herren har gjort.

Men om GT-teksten kan fungere som en innledende lovprisning så å si, så står epistelteksten og evangelieteksten i et utfyllende og fruktbart forhold til hverandre. Jeg har alltid vært fascinert av Korinterbrevsberetningen, fordi den inneholder det eldste eksplisitte vitnesbyrdet om oppstandelsen og betydningen av den. I. Korinterbrev er antagelig skrevet på midten av 50-tallet, og i kapittel 15 er antagelig Paulus' hovedpoeng å overbevise korinterne om at det finnes en legemlig oppstandelse. (jf v. 12) Derfor begynner han med å slå fast

"det jeg selv har tatt imot"(v. 3) at Kristus var død for våre synder etter skriftene og hadde stått opp etter skriftene. Det er rimelig å tro at dette er formuleringer Paulus har fått overlevert og at det dermed dreier seg om en svært tidlig bekjennelse. Det er utsagn som ikke bare understrekker oppstandelsen som et objektivt faktum, men også er tung av teologisk mening. Innledningsvis brukes tittelen Kristus, som dermed med en gang gir messianske overtoner. Uttrykket "for våre synder" bringer tankene til Jes 53, men i jødisk tankegang er dette ikke tolket messiansk, og dette blir dermed en genuint kristen tolkning av Messiassikkelsen. Gordon Fee påpeker at den første som koblet Jesu død med uttrykket "død for våre synder" fortjener tittelen grunnlegger av kristendommen. Og han legger til at det er gode grunner til å føre koblingen tilbake til Jesus selv, i innstiftelsen av nattverden.¹ Koblingen til graven understrekker det kroppslige, og likedan at han sto opp igjen "den tredje dag". Det er atskillig vanskeligere å finne ut hva "etter skriftene" betyr her. Det mest sannsynlige er kanskje at det refererer til et samlet GT-vitnesbyrd. Både verbet oppsto og se står i passiv form (i motsetning til i NO78) og innebærer en parallel: han ble oppreist og sett. Av Kefas og de tolv. Paulus bruker stort sett den arameiske formen for Peter, men jeg synes også det understrekker det alderdommelige ved teksten. Det er ellers litt uklart hvor Paulus selv overtar, men i alle fall fra v. 4 er det hans egen beretning, slik tekstoppssettet i oversettelsen også indikerer.

Denne teologisk mettede teksten står som en passende kommentar til den faktiske beretningen i Matt 28. Matteus er den første, og altså tradisjonelt regnet som den mest opprinnelige av evangelistene, så det er rimelig at det er hans oppstandelsesberetning som tradisjonelt har vært lest. Men hans beretning har også det mest "apokalyptiske" preg. Den enklere fortellingen hos Markus er utbygd og tolket. De to kvinnene (mot tre hos Markus) er de samme som overvar begravelsen (27,61). De beskrives litt forskjellig i alle evangeliene, men det er full enighet om at de var de første til å bevitne det som hadde skjedd. Jordskjelvet og engelen som kommer ned fra himmelen understrekker betydningen av det som er i ferd

med å skje. Beskrivelsen av engelen er svært detaljert leder tankene mot både forklarelsen på berget og Daniels bok. I likhet med jorden skjelver også vaktene ved synet av engelen (det er det samme ordet som brukes), men selve oppstandelsen beskrives ikke, og det gis ingen forklaring på når og hvordan den har skjedd. Den synes i alle fall ikke å være en direkte følge av at steinen blir rullet til side. Dette synes heller ikke å bekymre kvinnene. De hører hva engelen har å si, og løper fra graven "med frykt og stor glede". Stemningen er altså en helt annen enn hos Markus, hvor det hele ender i frykt og forvirring.

Samlet sett er naturligvis dette også en teologisk sterkt ladet tekst. Særlig beskrivelsen av jordskjelvet og utseendet til engelen (i tillegg til nærværet) understrekker det helt ekstraordinære, og hos Matteus virker disse momentene forsterket i forhold til de andre evangelistene. Ellers er det interessant å merke seg forskjeller og likheter. I alle evangeliene beskrives den tomme graven, og at den ble funnet av kvinner. Hvor mange de var veksler. Ingen beskriver selve oppstandelsen. Synoptikene, men ikke Joh. har med engler, hos Lukas er det to, men de beskrives forskjellig. Og bare Matt og Mark gir i oppdrag å møte Jesus i Galilea. Hos Mark må vi dessuten bare tenke oss det, ettersom evangeliet (oppriinnelig) slutter ved graven.

Preken

Påskedag er ikke anledningen til å grave seg ned i detaljer. Jeg har hørt noen påskeprekenere som har brukt mye tid på å leve seg inn i kvinnene ved graven og deres indre liv. Etter min mening kan det lett gi et vridd fokus. Situasjonen inviterer til å løfte blikket. To temaer stikker seg ut: refleksjon over betydningen av oppstandelsen og jubelen overlivets seier.

Hva skal vi tenke om Jesu oppstandelse fra de døde? For meg er det et tilbakevendende spørsmål særlig på påskedag. På den ene siden er det selve grunnlaget for den kristne troen, slik Paulus holdt frem for korinterne. På den andre siden er det for oss, i alle fall i utgangspunktet, en umulighet. Vi lever under et vitenskapelig paradigme som utelukker denne typen hendelser. Etter min mening er det nødvendig

å tematisere denne spenningen for å kunne kommunisere evangeliet med troverdighet. Spørsmålet kan deles i tre: for det første hva som egentlig skjedde, for det annet på hvilken måte og for det tredje hvorfor. (For dem som mener at dette burde være stoff til minst hele påsketiden er jeg vel tilbøyelig til å være enig). Disse tre henger også mer eller mindre sammen. Om første spørsmål er det jo å si at de to NT-tekstene som blir lest til sammen gir et temmelig kraftig bilde av at noe må ha skjedd! De viser at den gruppen som skulle vokse til den kristne kirke bygde hele sin eksistens fra begynnelsen av på oppstandelsestroen. For egen del må jeg si at en av de sterkeste impulsene til å studere teologi fikk jeg med en forelesning av Jakob Jervell, hvor han på sin karakteristiske måte påviste at det var umulig å forstå hvordan det kunne i det hele tatt kunne vokse frem en kristen kirke, uten å bygge på oppstandelsens faktum som det grunnleggende premiss. Men hvis en så går videre og ser på hvordan oppstandelsen skjedde blir bildet straks mer uskarpt bokstavelig talt. Ingen har sett at eller hvordan det skjedde. Hva det vil si at Jesus har legemlig stått opp er mildt sagt uklart. Han går gjennom dører og opptrer på forskjellige steder, selv om han ikke er et spøkelse. Han er med andre ord ikke som før han døde, og det nærmeste er vel å konkludere med at vi har ikke noen erfaring eller kunnskap om hva slags type kroppslighet den oppstandne representerer. Begge disse spørsmålene er imidlertid bare premisser for det tredje og viktigste, nemlig det som oppstandelsen innebærer. Her gir spenningen mellom de to leste tekstene et godt utgangspunkt: På en eller annen måte, som altså er bevistet på litt gátetfullt vis, har den Jesus som døde på korset blitt oppreist til den levende Kristus, og at det betyr at døden ikke har siste ord, som alt annet er den underlagt Guds skapende kjærlighet. Påskeliljene på alteret, kyllingene i eggene og gásungene på kvistene som pynter kirken er symboler på dette. Dermed må takken og lovprisningen over oppstandelsen og det den representerer nødvendigvis bli både dagens, gudstjenestens og prekenens sentrum.

Gudstjenesten

Påskedagen er selve sentrum i kirkeåret, den er festenes fest ifølge kirkefedrene; en dag da hele skaperverket bryter ut i jubel. Derfor bør forberedelsene av gudstjenesten ideelt sett begynne senest i januar. Gjennom å fokusere på påskefesten gjennom store deler av året vil det skape større tyngde og kanskje også motvirke tendensen til å være et annet sted enn hjemme i kirken på påskedag. Akkurat det ligger likevel utenfor rammen for denne tekstdetrakningen, og jeg bygger på at det er gjort egne forberedelser. Pyntingen av kirkerommet bør gis stor vekt, og så mange som mulig bør være involvert i forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenesten, med ulike oppgaver. Det bør arbeides kreativt for å skape litt jubel! Det gjelder ikke bare i valg av salmer og musikk, men også i andre sammenhenger. Påskeønsket, "Kristus er oppstanden - ja han er sannelig oppstanden" bør innøves til det blir et ekte rop. Og gjerne etterfulgt av liturgisk applaus. Selv en statskirkemenighet kan være litt ekstatisk på påskedag. Dersom menigheten har et påskelys kan det tennes etter lesningen av evangeliet, og plasseres foran alteret, der det blir stående fram til Kristi himmelfartsdag. (Resten av året står det foran døpefonten). I Gudstjenesteboken står det anvisat at man etter gudstjenesten kan gå i prosesjon ut på kirkegården og synge en salme der. Det er en god skikk, og vil man løfte det enda mer, og forholdene ligger til rette, går det an å gå syngende rundt hele kirken. Eller man kan gjøre noe annet. Det viktigste er at gudstjenesten på en markant måte, og mer enn noen annen dag i året, er fylt av jubel. God påske!

¹ Gordon D. Fee The First Epistle to the Corinthians Grand Rapids, Michigan 1987, s. 724

JØRUND MIDTTUN

2. påskedag

9. april 2007

Preiketekst: Luk. 24, 13-35

Det finst augneblink som får oss til å endre syn på livet. I Faderen av Bjørnstjerne Bjørnson møter vi Tord som er den rikaste storbonden i bygda. Han er ein stolt og hovmodig mann. Han har alt ein mann kan forvente. Men ein dag dør sonen. Då skjer det noko med Tord. Andre verdiar får plass i livet hans. Eitt år etter dødsfallet har han bestemt seg. Han vil gje halvparten av eigidommen sin til dei fattige. Ingen kan arve den lenger, og han seier til presten at han vil ta seg til noko betre. Katastrofen medførte djuptgripande endringar i livet hans.

Teksten for 2. påskedag er henta frå 1. tekstrakkje, og handlar om Jesu møte med to menn som er på veg frå Jerusalem til Emmaus. På denne vandringa (ca. 11 km) inntreff noko som gjer liva deira nytt innhald. Når Jesus bryt brødet og ber takkebøna, vert augene deira opna og dei ser den oppståtte Kristus stå framfor dei. Katastrofen ved Jesu død blir snudd til ei stor glede.

Historikaren Lukas

Lukas blir ofte kalla "historikaren" blant synoptikarane. Han fortel på ein presis og underhaldande måte. Like fullt er det viktig for han å peike på at Jesus ikkje berre var ein som levde etter Moses og profetane, men at han oppfylte dei. Lukas meinar at profetiane i GT fortel om Jesu virke (4.16-30), lidninga, døden og oppståda (vers 24, 26-27, 44-47). Slik blir Jesus plassert inn i ein kontinuitet, og fullfører Lova, Profetane og Skriftene. GT er tilstrekkeleg for å forstå evangeliet i følge Lukas. (16, 31) (Jf: Fred B. Craddock *Luke Interpretation*)

Handling og ord

Narrativet om vandrarane er særstoff for Lukas. Historia er skrive med innleving og dramatikk, men får likevel fram viktige evangeliske poeng. Den har eit ironisk preg, ved at fortellaren gjer oss lesarar meir kunnskap enn vandrarane. Slik blir trøngsynet deira tydeleg (jf: vers 25-27). Vi får for øvrig berre vite navnet til ein av dei; Kleopas - utan at det betyr så mykje for for-

teljinga. For ingen av dei kan vere spesielt sentrale i NT.

I 2. rekkje teksten frå Johannes 20, er det ordet frå Jesu munn som får Maria til å skjonne at Jesus står ved sida hennar. Hjå Lukas synest dette meir nyansert. Her får handlingane større plass (vandringa og måltidet). Vi blir fortalt at Jesus slår seg saman med vandrarane. Dei er fortvila over at Jesus er død. Han får dei til å fortelle om forventningane dei hadde til Jesus. Beskrivinga dei gjer av han, svarer til den allmenne oppfatninga. Han blir først og fremst sett på som ein politisk figur, og ein profet som var mektig i ord og gjerning (vers 19 og Darrel L. Bock: *Luke 9.51-24.53 s 1914*) Jesus blir tydeleg oppgitt over at dei enno ikkje har skjøna bodskapen hans, og må spørje dei: "Laut ikkje Messias lida dette og så å gå inn til sin herleldom?" Slik pressar han beskrivinga deira over i ein messiansk kategori. Den dei beskriv er Messias! Kva Jesus så seier, får vi ikkje vite, anna enn at han forklarer Moses og profetane ut frå denne overskrifta. Når dei nærmar seg landsbyen dei skal til, vil Jesus gå vidare, men han blir innstendig bedt om å bli. Dermed blir han gjesten deira, sjølvom han ved bordet opptrer som vert. For det er han som bryt brødet og ber takkebøna. At denne sekvensen peikar mot nattverden, er ganske tydeleg ut frå ordvalet; "tok...brødet...bad takkebøna...braut det og gav dei." Denne handlinga opnar augene deira. Det som var ein tung tur frå Jerusalem til Emmaus, blir til ein rask retur til Jerusalem. Dei to er blitt vitne til den oppståtte, og dei er så glade at dei må fortelle det til dei andre læresveinane.

På veg mot preika**Glede**

Påsken er først og fremst ei stor glede. Vandrarane var triste fordi dei ikkje makta å sjå gleda. Bodskapen om Jesus og frelsa bryt grensene for kva menneske kan forstå. Difor må Gud opne augene til menneska. Slik sett går det for så vidt an å leve nær kjelda lenge, utan å oppdage den. Ved å bruke lett ironi får Lukas fram dette. Først under måltidet skjønar dei. Jesus har vore der heile tida! Omvendinga skaper ei stor glede. Ord og sakrament er verkemiddel Gud brukar for å skape tru.

Nærver

Dette bringer oss over i det guddommelege nærvær. Den oppstårte Kristus er tilstades sjølvom vi ikkje kan sjå han. Han har god tid til å lytte, og hører tålmodig på historia vandrarane fortel. Han er oppriktig interessert i å høre på dei. Sjelesørgerisk viser dette at Jesus er tilstades med tid og omsorg. Det samme nærværet blir ført vidare i gudstenesta ved at ordet hans blir uttalt og brødet blir brote.

Nattverden

Måltidsfellesskapet er sentralt i teksten, ettersom det er staden der trua blir til. Vekslinga mellom å vere gjest og vert blir framstilt fint. Han trenger seg ikkje på, men er samstundes aktiv i måltidet. For eigen del viser teksten meg at eg kan ha tillit til at Gud handlar når det blir invitert til bordfellesskap med den oppstårte Kristus.

Mellom Jerusalem og Emmaus

Livet er ei vandring, nokre gonger mot Jerusalem, andre gonger mot Emmaus - mellom tru og tvil, glede og sorg.

Vitne til Kristus

Alle tekstane på denne dagen (Jona og Acta) peikar mot det å stå fram og vitne. Her i Lukas er det den første responsen, då "augene deira vart opna". Ønsket om å fortelje bodskapen vidare, framstår som ein naturleg måte å reagere på. Samstundes ser ein at Jesus ikkje pressa seg på vandrarane. Dei "nøydde" han til å bli med inn. Det var først når han kom inn, at dei kom tiltru. Vidare ser ein at måten dei driv misjon på, først og fremst går ut på å vere eit vitne - å fortelje kva ein har opplevd. (vers 34 og 35)

Salmar

Påsken er ein fest. Medan 1. dag tek føre seg handlingane til Gud, vidarefører 2. dag temaet ved å fokusere på vitna sine opplevingar. For øvrig er dette synleg i kollektbøna for dagen, ved at vi ber om at også vi skal få vere vitne til oppståda.

Salmar for dagen finst i NOS: Påsketida (166-196) Salmar eg vil trekke fram er: 179 Jesus lever graven brast, 182 Krist stod opp

av døde, 814 O bli hos meg (Vanlegvis ein gravferdssalme - men verdt å trekke fram med bakgrunn i teksten.)

For Tord i Faderen var det katastrofen som gjorde det nødvendig å tenke nytt om livet. Sonen døydde plutselig i ei båtulykke. Alt Tord bygde på slektsgarden blei meiningslaust for han. Han selde garden og reiste. Ein augneblink med ulykke endra eit heilt liv. Tord måtte finne ein måte å leve med tapet av sonen. Det gjorde han ved å selge garden og ta til med noko anna. For Emmaus-vandrarane var alt annleis. Der var det gleda som endra livet. Den vesle stunda saman med Jesus var så banebrytande at retninga på livsvandringa måtte endrast. Dei forstod plutselig at den forløysing Jesus kom med var meir djupt-gripande enn dei kunne forestille seg. Han var frelsaren! Ei vandring mot Jerusalem tok til.

BJARTE NESET

LUTHERSK KIRKETIDENDE

- 2006 -

Redigert av:

Praktikumsrektor Halvor Nordhaug

Kapellan Sunniva Gylver

Professor Vidar L. Haanes

Prost Jan Otto Myrseth

Redaksjonssekretær:

Prest/konsulent Eyolf Berg

141. årgang

JANUAR-DESEMBER 2006

FORLAGT AV LUTHER FORLAG; OSLO

Redaksjonell arikler:

Veien til Mennesket er veien til Gud (Halvor Nordhaug)	I
Å spille hverandre gode (Sunniva Gylver)	29
Om statskirke og folkekirke (Vidar L. Haanes)	57
Rettferd - ikke velgjerd (Jan Otto Myrseth)	85
Lærenemnda og veien videre (Halvor Nordhaug)	117
Dialog og diapraksis (Sunniva Gylver)	149
Maktplass i kirken? (Vidar L. Haanes)	181
I den oppstandne sitt triumftog (Jan Otto Myrseth)	213
Trenger vi blasfemiparagrafen? (Halvor Nordhaug)	233
Prester tro og teologi (Sunniva Gylver)	269
Trosopplæring (Vidar L. Haanes)	297
Statskyrkje eller sekterisme (Jan Otto Myrseth)	317
Høring på sviktende grunnlag (Halvor Nordhaug)	341
På tide å bryte spiralen (Jan Otto Myrseth)	367
Om samtaler, autoriteter og tolkning (Sunniva Gylver)	401
Antisemittisme på norsk (Vidar L. Haanes)	425
Den norske kirke som "nasjonalkirke" (Halvor Nordhaug)	453
"Det magiske ordet" (Sunniva Gylver)	485
Om håp, verdighet og frihet (Vidar L. Haanes)	517
Open kyrkje (Jan Otto Myrseth)	553
Åpenhet og religionsmøte (Halvor Nordhaug)	577
Operasjon advent (Sunniva Gylver)	613

Artikler og debattinnlegg etc.:

Rom i og homofilispørsmålet - enda en gang (Bjørn Helge Sandvei)	3
Det som mangler (Rolf Kjøde)	62
1905 - og kampen mot statskirken (Bjørn Sandvik)	87
Etter lærenemnda (Sverre Alfsen)	95
Splittelsen i Lærenemnda (Torleiv Austad)	120
Hermenautikk og homofili (Otto Krogseth)	123
Enighet og fellesskap - I (Ole Fredrik Kullerud)	152
Skiløben og Theologi (Per Kristian Aschim)	154
Nye tekstrekkere - en invitasjon (Jan Schumacher)	157
En folkekirke må kunne leve med spenninger (Knut S. Bakken)	158
Enighet og fellesskap - II (Ole Fredrik Kullerud)	184
Kirkens engasjement vedr. Norge 2005: Hva skjedde? (Thorvald Kolshus)	186
Religion i det offentlige rom (Eyolf Berg)	190
Noen ord om tjenesteordningen (Helge Storset)	214
Homofilisaken i et maktperspektiv (Stig Lægdene)	215
Skapelsens orden (Stein Aanderaa)	217
Opplysningsvesenets fond og eigedomsretten (Helge Nesse)	235
Menneskeslektens synd og skyld - og dåpsbarna (Jens Boe)	242
Kirkesplittelse, gudstjenestefellesskap og fortapelse (Per H. Andersen)	243
Gradert menneskeverd - en konsekvens av endret biolov? (Eyolf Berg)	245
Jesus midt i religionsmangfoldet (Arild Romarheim)	271
Homofilisaken - Noen tanker om situasjonen i dag og veien videre (Hallvard S. Holmboe)	275
Bibelske "maktperspektiver"? (Per Lønning)	279
Dialog og diakrise (Boe J. Hermansen)	300
Enhet basert på apokatastasis (Ole Fredrik Kullerud)	300
Rom 1,26f - kommentarer til Sandvei og Lærenemnda (Inge Westly)	319
Filioque - problem eller "problem" (Eyolf Berg)	344
Stabsutvikling i Møre bispedøme (Magnar Hjertenæs)	367
Er teologi alt? (Per H. Andersen)	372
Guds funksjonshemmende bilde (Eyolf Berg)	428
Alvor og håp (Ole Fredrik Kullerud)	430
Kjetterjakt (Knut S. Bakken)	433
Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep 10 år (Benedicte Ericson)	456
Kampen for den frie folkekirke. - Trenger vi igjen et "Kirkeparti"? (Bjørn Sandvik)	462
Fjellpresten på Beitostølen (Eli Vatn)	488
På hvert et sted (Bård Mæland)	489
Visjoner for en kirke som har tatt inn over seg at overgrep skjer (Elisabeth Torp)	520
Teologien og livet (Per H. Andersen)	525
Møte med innvandrere i en lokal menighet (Ingrid Vad Nilsen)	579
Hverdagsdialog (Jorunn Sundby)	581
Religionsmøtet utfordrer meg på hvem jeg er (Hans Erik Raustøl)	583
Møte med andre beriker (Sigrun Saltbones Lauvland)	587
Det iranske kristne fellesskapet i Oslo - eksempel på utvikling gjennom innvandring (Nasser Fard)	588
Integrering av innvandrere i kirken - ett mål, flere veier (Arne Sørås)	590
Alkohol i teologisk etikk og i praktisk kirkeliv (Arild Vøllestad)	616
Gravferden - homiletiske og pastorale utfordringer i dag (Thorvald Kolshus)	618

Søndagsteksten
Kirkeåret 2005-6 - 2. rekke

Såmannssøndagen: Mark. 4,26-32 (Stephen Reid).....	16
Kristi Forklarelsesdag: Joh. 17,1-8 (Bjarte Nese)	19
Søndag før faste: Joh. 12,23-33 (Martin Synnes - Opptrykk fra nr. 2004).....	33
Askeonsdag: Matt. 6,16-23 (Jørund Midttun)	35
Askeonsdag: Matt. 16,21-33 (Hilde Barsnes).....	38
1. søndag i faste: Matt. 16,21-33 (Øystein I. Larsen)	39
2. søndag i faste: 1. Kong. 18,21-26,36-39 (Torbjørn Holt)	42
3. søndag i faste: Luk. 4,31-37 (Kjell A. Skartseterhagen)	65
Maria Budskapsdag: Luk. 1,46-55 (Hilde Barsnes - Opptrykk fra nr. 2004).....	68
5. søndag i faste: Joh. 11,45-53 (Ernst-Modest Herdieckerhof).....	70
Palmesøndag: Mark. 11,1-10 (Eyolf Berg).....	99
Skjærtorsdag: Joh. 13,1-15 (Sjur Isaksen)	100
Langfredag: Mark. 14,26-15,37 (Kurt Hjemdal).....	102
Langfredag aften: Joh. 19,31-42 (Astrid Sætrang Morvik)	105
Påskedag: Joh. 20,1-10 (Stephen Reid)	128
2. påskedag: Joh. 20,11-18 (Bjarte Nese)	131
1. søndag etter påske: Sal. 116,1-9 (Hilde Barsnes)	133
2. søndag etter påske: Joh. 21,15-19 (Øystein I. Larsen)	163
1. mai: Luk. 6,31-35 (Jørund Midttun)	165
3. søndag etter påske: Joh. 14,1-11 (Torbjørn Holt)	168
4. søndag etter påske: Joh. 15,10-17 (Kjell A. Skartseterhagen)	169
17. mai: Joh. 12,35-36 (Øystein I. Larsen - Opptrykk fra 2004).....	194
5. søndag etter påske: Joh. 12,35-36 (Sjur Isaksen)	196
Kristi himmelfartsdag: Apg. 1,1-11 (Eyolf Berg).....	198
6. søndag etter påske: Joh. 17,9-17 (Ernst-Modest Herdieckerhoff)	223
Pinseafaten: Joh. 7,37-39 (Astrid Sætrang Morvik)	225
Pinsedag: Joh. 14,15-21 (Stephen Reid)	227
2. pinsedag: Apg. 2,42-47 (Kurt Hjemdal)	249
Treenighetssøndag: Matt. 28,16-20 (Bjarte Nese)	251
2. søndag etter pinse: Fork. 12,1-7 (Hilde Barsnes)	253
3. søndag etter pinse: Luk. 19,1-10 (Torbjørn Holt)	283
4. søndag etter pinse: Luk. 15,11-32: (Jørund Midttun)	284
5. søndag etter pinse: Joh. 8,2-11 (Øystein I. Larsen)	285
Aposteldagen (6. søndag etter pinse): 1. Kor. 12,27-31 (Eyolf Berg)	306
7. søndag etter pinse: Matt. 16,24-27 (Kjell A. Skartseterhagen)	308
Olsok: Matt. 10,28-31 (Brita Hardeberg)	310
8. søndag etter pinse: Matt. 10,21-29 (Sjur Isaksen)	324
9. søndag etter pinse: Matt. 7,21-29 (Astrid Sætrang Morvik)	326
10. søndag etter pinse: Luk. 12,42-48 (Kurt Hjemdal)	328
11. søndag etter pinse: Joh. 6,66-69 (Ernst-Modest Herdieckerhoff)	330
12. søndag etter pinse: Luk. 9,57-62 (Stephen Reid)	351
13. søndag etter pinse: Matt. 12,33-37 (Bjarte Nese)	353
14. søndag etter pinse: Matt. 5,43-48 (Jørund Midttun)	355
15. søndag etter pinse: Joh. 5,1-15 (Hilde Barsnes)	375
16. søndag etter pinse: Luk. 10,38-42 (Øystein I. Larsen)	377
17. søndag etter pinse: Job. 19,25-27 (Torbjørn Holt)	379
18. søndag etter pinse: Joh. 8,31-36 (Sjur Isaksen)	410
19. søndag etter pinse: Mark. 10,17-27 (Kjell A. Skartseterhagen)	412
20. søndag etter pinse: Hebr. 11,1-4-7-10 (Ernst-Modest Herdieckerhoff)	415

Bots- og bededag: Luk. 13,23-30 (Brita Hardeberg)	434
Allehelgensdag: Hebr. 12,1-3 (Kurt Hjemdal)	436
23. søndag etter pinse: Matt. 18,15-20 (Sjur Isaksen)	439
24. søndag etter pinse: Mark. 12,41-44 (Stephen Reid)	466
Siste søndag i kirkeåret (Domssøndagen): Matt. 25,1-13 (Astrid Sætrang Morvik)	470

Kirkeåret 2006-7 - I. rekke

1. søndag i advent: Matt 21,1-9 (Elisabeth Torp)	501
2. søndag i advent: Matt 24,1-14 (Torbjørn Holt)	504
3. søndag i advent: Matt 11,2-10 (Hilde Barsnes)	505
Julaften: Luk 2,1-14 (Ernst-Modest Herdieckerhoff)	530
Julenatt/ottesang: Luk 2,1-20 (Kjell A. Skartseterhagen)	533
Juledag: Joh 1,1-14 (Sjur Isaksen)	535
2. juledag (Stefanusdagen): Apg 6,8-15 (Astrid Sætrang Morvik)	557
Søndag etter jul: Luk 2,25-38 (Stephen Reid)	559
Nyttårsaften: Sal 103,1-4.8-12 (Bjarte Nese)	561
Nyttårsdag (Jesu navnedag): Luk 2,21 (Jørund Midttun)	592
Kristi åpenbaringsdag: Matt 2,1-12 (Chen Xida)	595
1. søndag etter Kristi åpenbaringsdag: Luk 3,15-17.21-22 (Sartoe Kolaco)	597
2. søndag etter Kristi åpenbaringsdag: Joh 2,1-11 (Rossario Franck Obrestad)	625
Vingårdssøndagen: Matt 20,1-16 (Marian Eigeles)	628
Såmannssøndagen: Luk 8,4-15 (Bimala Khatri Ness)	629

Fra bokfronten

Rita Nielsen: <i>At være sig selv - at blive sig selv</i> (Sjur Isaksen)	9
Jan Lindhardt: <i>Folkekirke</i> (Halvor Nordhaug)	31
Gillian Clark: <i>Christianity and Roman Society</i> (Halvor Nordhaug)	60
Willy Pedersen: <i>Nye seksualiteter</i> (Espen Schjetne)	125
Ingvill Thorson Plesner: <i>Skal vi skilles? - veier videre for stat og kirke</i> (Halvor Nordhaug)	160
Marit H. Hougsnæs: <i>Den norske kirke - for folk flest</i> (Halvor Nordhaug)	191
J. Ådna (red.): <i>The Formation of the Early Church</i> (Halvor Nordhaug)	221
Martin D. Stringer: <i>A Sociological History of Christian Worship</i> (Halvor Nordhaug)	246
Morten Thomsen Højsgaard og Hans Raun Iversen (red.): <i>Gudstro i Danmark</i> (Halvor Nordhaug)	281
Sindre Eide og Laila Tøndel (red.): <i>Solidariske skritt</i> (Ida Elisabeth Greve)	302
Didrik Søderlind (red.): <i>Farvel til Statskirken?</i> (Halvor Nordhaug)	303
Anne Kristin Aasmundtveit (red.): <i>Sanger på reisen</i> (Øystein Bjørdal)	305
Erik Bjerager: <i>Gud bevare Danmark!</i> (Halvor Nordhaug)	322
Jostein Sie: <i>Søndagens salme</i> (Øystein Bjørdal)	348
Fl. forf.: <i>Højmesseni i Den danske Folkekirke. Liturgisk Håndbog I</i>	
Året og dagen. <i>Liturgisk Håndbog II</i> (Halvor Nordhaug)	349
Maximilian Heinrich Heim: <i>Joseph Ratzinger - Kirchliche Existenz und existentielle Theologie</i> (Morten Erik Stensberg)	407
Steen Marqvad Rasmussen: <i>Religiøse grundfarver. Peter L. Bergers sociologi i anvendelse på folkekirken</i> (Harald Hegstad)	464
Ellen F. Davis og Richard Hays (red.): <i>The Art of Reading Scripture</i> (Hans Kvalbein)	495
Gerhard Pedersen: <i>Forventningens glæde - en bog om kristen spiritualitet</i> (Leif Gunnar Engedal)	527
Njål Høstmærlingen, Tore Lindholm og Ingvill T. Plesner: <i>Stat, kirke og menneskerettigheder</i> (Halvor Nordhaug)	555
Halvor Nordhaug: <i>En kirke for folket</i> (Kjell Arne Morland)	622

2 stipendiatstillinger i teologi/KRL

2 stipendiatstillinger ved Det teologiske Menighetsfakultet er ledig fra 1. september 2007, for inntil 4 år, med 25 % pliktarbeid i form av undervisning eller andre oppgaver.

Stipendiatstillingene har forskerutdanning som hovedmål, og er primært for yngre søker. Opptak i doktorgradsprogrammet ved Det teologiske Menighetsfakultet er et vilkår for tilsetting.

For fullstendig utlysning, se www.mf.no Aktuelt.

Nærmore opplysninger om stillingene kan fås ved henvendelse til prorektor Sverre Dag Mogstad (22590618) eller forskningsleder Nils Aksel Røsæg (22590553).

Søknadsfrist 20. april 2007.

Søknad sendes:

Det teologiske Menighetsfakultet
Postboks 5144 Majorstuen, 0302 Oslo

MF
Det teologiske
Menighetsfakultet

Det teologiske menighetsfakultet (MF) søker

Universitetslektor i liturgikk

100% stilling fra 1. august 2007

Arbeidsoppgaver:

Ansvar for undervisning og fagutvikling innen liturgikkfaget, (inkludert hymnologi), samt faglig lederansvar for øvelsesvirksomheten knyttet til profesjonsutdanningen.

Kvalifikasjoner:

Vi søker en person, fortrinnsvis med erfaring fra prestefjeneste og med god faglig kompetanse innen liturgikkfaget.

Den ansatte må kunne formidle kjennskap både til kirkens liturgiske og hymnologiske arv, og til det pågående liturgiske reformarbeidet innen Den norske kirke.

Stillingen er en fast lærerstilling ved Det praktisk-teologiske seminar med Praktikumsrektor som nærmeste faglige leder. Ansettelse i stillingen forutsetter lojalitet overfor institusjonens målsettinger og profil. Det legges vekt på personlige egenskaper og egnethet, innsatsvilje og evne til samarbeid og arbeid i team.

For mer informasjon om stillingen: kontakt praktikumsrektor Halvor Nordhaug, tlf. 22 59 05 71

Søknad sendes innen 23. mars 2007 til:

Det teologiske Menighetsfakultet, Postboks 5144 Majorstuen
0302 Oslo

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

SØKERE

Borg bispedømme

Følgende har søkt embedet som domprost i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme.

Gjerløw, Berit Øksnes, sokneprest i Skiptvet prestegjeld, f. 1959

Johansen, Knut Erling, generalsekretær i Bispekontoret, f. 1955

Løfsgård, Arne, sokneprest i Vinger og Odal prosti, f. 1958

Nordhaug, Halvor, rektor ved Praktisk-teologisk seminar ved Menighets-fakultetet, f. 1953

Borg bispedømme

Søkere til stilling som kapellan i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestedsted Borge sokn.

1. Endre Fyllingsnes, f. 1973, vikarprest
 2. Matthias Alpermann, f. 1971, sokneprest
 3. Ole Østrup, f. 1963, vikarprest
 4. Anne Borchgrevink, f. 1975, sykehusprest vikar
 5. Frode Granerud, f. 1980, student
- Iflg. tempoplan for innstillings- og tilsettingsprosessen regner bispedømmerådet med at tilsetting kan skje på møte 17.04.2007.

Borg bispedømme

Søkere til stilling som rådgiver ved Borg bispedømmekontor.

1. Per Gustav Nilsen, f. 1952, lektor (permisjon)
 2. Hilde Augensen, f. 1957, styrer barnehage
 3. Trine Allum, f. 1966
 4. Gitte Godø, f. 1970, prosjektmedarbeider
 5. Sten Are Hanserud, f. 1962, lektor/inspektør
 6. Anders Møller-Stray, f. 1983, musikkklærer
- Iflg. tempoplan for innstillings- og tilsettingsprosessen regner bispedømmerådet med at tilsetting kan skje på møte 17.04.2007.

Borg bispedømme

Søkere til stilling som sokneprest i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestedsted Onsøy sokn.

1. Gunn Berit Guldbrandsen, f. 1954, prostiprest
2. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
3. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
4. Matthias Alpermann, f. 1971, sokneprest
5. Ole Østrup, f. 1963, vikarprest
6. Anne Borchgrevink, f. 1975, sykehusprest vikar

Iflg. tempoplan for innstillings- og tilsettingsprosessen regner bispedømmerådet med at tilsetting kan skje på møte 17.04.2007.

Borg bispedømme

Søkere til stilling som fengselsprest ved Ullersmo fengsel.

1. Halvor Dalene, f. 1950, vikarprest
 2. Kristine Guribjørg Værnes, f. 1953, sokneprest
 3. Børre Sneltorp Aamodt, f. 1952, prostiprest
 4. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
 5. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
 6. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
 7. Tor Even Fougner, f. 1965, vikarprest
 8. Harald Kjær, f. 1969, fengselsprest
 9. Per Arne Mehren, f. 1946
 10. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
 11. Torfinn Skarpaas, f. 1974, ettårsprest
 12. Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort
 13. Knut Ole Hol, f. 1976, sokneprest
 14. Anne Borchgrevink, f. 1975, sykehushusprest vikar
 15. Kristin Holen Daae, f. 1966, vikar fengselsprest
 16. B. Lennart Persson, f. 1966, vikar sykehushusprest
 17. Martin Ljønes, f. 1976, privat næring
- Iflg. tempoplan for innstillings- og tilsettingsprosessen regner bispedømmerådet med at tilsetting kan skje på møte 17.04.2007.*

TILSETTINGER

Tunsberg bispedømme

Tunsberg bispedømme har i møte 1. februar 2007 foretatt følgende tilsettinger:

Asle Zimmermann som sokneprest i Larvik prosti med tjenestedsted Tanum og Kjose sokn.

Dag Kaspersen som sokneprest i Drammen prosti med særskilt tjenestedsted Åssiden sokn.

Torunn Aschim som sokneprest i Ringerike prosti med tjenestedsted Ullerål sokn.

De tilsatte har bekreftet at de tar imot stillingene.

LEDIGE STILLINGER

Borg bispedømme

Sokneprest i Follo prosti i Borg bispedømme med tjenested Stik sokn.

Krakkstad sokn omfatter den sørlige delen av Ski kommune. Soknene utgjør vel halvparten av Ski kommune. Krakkstad har et samlet folketall på ca 1.800 og Ski ca 12.000.

Ski er kommunesenter med innslag av blokk- og rekkehusbebyggelse og med Ski Storsenter som handle- og møtesentrums for hele Follo-regionen. Krakkstad er utpreget jordbruksområde med mange gårder.

Ski og Krakkstad sokn har til sammen fire barneskoler, to ungdomsskoler og to videregående skoler. Det er også en spesialskole for utviklingshemmede som mottar elever fra hele Follo. Det er et stort antall barnehager.

I Ski ligger Solborg Bo- og servicesenter med sykehjem og dagsenter. I Krakkstad ligger Krakkstadstunet som er alders- og sykehjem. Eldresenteret i Kirkeveien 3 har omsorgsboliger og dagsenter. I tillegg finnes Ski sykehus og Finstadtunet (psykiatri) som har egne prester.

Ski har også stort innslag av yngre familier. Det er aktive nærmiljøer med musikkskole, idrettslag, speiderarbeid og andre fritidsaktiviteter. Det er rike muligheter for friluftsliv både sommer og vinter i nærområdene, ved Oslofjorden og i Sør- og Østmarka. Det er god offentlig kommunikasjon til Oslo og Østfold med både tog og buss.

Ski sokn har en middelalderkirke fra 1150-1200 som særlig brukes til vielser og begravelser, og Ski nye kirke fra 1988, en moderne arbeidskirke, som er hovedkirke og huser menighetskontorene. Kontorene er godt utstyrt med moderne dataløsninger og mobiltelefoni.

Kirkens lokaler brukes flittig til menighetens mange aktiviteter.

Krakkstad sokn har en middelalderkirke fra 1150-1200. Avstanden mellom kirkene er 7-8 km. De to middelalderkirkene er begge nylig renoveret utvendig. Alle kirkene er i god stand.

Ski sokn og Krakkstad sokn samarbeider om flere oppgaver. I skolens sommerferie alternerer gudstjenestene mellom Ski og Krakkstad, én gudstjeneste hver søndag. Soknene betjenes av to prester, daglig leder og diakon i 100% stilling. Ski har kantor i 100% stilling, som når det

gjelder kirkelige handlinger, tjenestegjør i hele fellesrådsområdet. Kråkstad sokn har organist i 25% stilling. Menighetsrådene i Ski og Kråkstad lønner gjennom givertjeneste en menighetsprest i 80% stilling som har hovedansvar for konfirmant- og ungdomsarbeidet. Det er også menighetsarbeider i 100% stilling der de to menighetene dekker 30% av lønnen og fellesrådet 70%.

De ansatte har ukentlige stabsmøter. Prestene fordeler arbeidet etter turnus med tjenesteuker og veksler på å ha gudstjenester i de tre kirkene og ukentlige andakter på Solborg og Kråkstad-tunet. Det er senterprestetjeneste en gang i uken på Ski Storsenter der prestene i Ski, Kråkstad, Langhus og Siggerud deltar etter turnus. Det er gode kollegaforhold i prostiet med ukentlige samlinger for prestene.

Det er en pinsemenighet i Ski og en menighet for Misjonsforbundet i Kråkstad. Det er en årlig felles bønneuke og et godt samarbeidsklima mellom menighetene.

Ski menighet er en aktiv menighet med mange frivillige. Menigheten har et voksenkor (Skimix), Ten-Sing, to barnekor og et familiekor, babysang, lederopplæring og søndagsskole. Det er husfellesskap for yngre familier og formiddagstreff for eldre. Dessuten er det foreninger for Normisjon, Misjonssambandet, NMS, Tibetmisjonen og Israelsmisjonen.

Kirken har også gode relasjoner til Ski kommune og utenomkirkelige lag og foreninger.

Soknepresten møter i Ski menighetsråd. Menighetsrådet har utarbeidet en strategiplan for perioden 2006 - 2009 med vekt på menighetsvekst og trosopplæringsaktiviteter.

Ski menighet ønsker en prest som

- har gode lederegenskaper
- har evne til samarbeid
- vil videreutvikle et variert og inkluderende gudstjenesteliv

Målform i kirke og skole er bokmål.

Til stillingen hører tjenestebolig bygget i år 2000. En praktisk enebolig av typen Follo-Hus i to etasjer på til sammen 140m². 1.etg.: gang, tre soverom, stort bad, vaskerom og bod. 2.etg.: kjøkken/allrom, stue, et soverom og bad. Dessuten utebod samt garasje i felleanlegg. Rundt huset hage og gårds plass. Boligen ligger sentralt og stille til innerst i blindvei, med gangavstand

til både sentrum, skole, butikker og kirkekontor.

Presten har plikt til å bo i boligen som stilles til rådighet. Boligen er tjenestebolig i henhold til husleielovens §11-3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søker.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0930 sokneprest, lønnspenn 51-68.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler.

Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regler. Stillingsinnehaver må forholde seg til de endringer som måtte komme som følge av tjenestetilsetting for menighetsprester.

Arbeidet med implementering av ny tjenestetilsetting er i gang i prostiet, og det vil bli utarbeidet nye arbeidsfordelingsplaner for prestene i hele fellesrådsområdet, og den som tilsettes må tilpasse seg dette.

Nærmore opplysninger om stillingen fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00, hos prost Knut Lein, tlf. 64 96 23 40 eller ved Ski menighetskontor tlf. 40 00 28 88.

Se også menighetens hjemmesider: www.skikirke.no.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attestar må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad, i hende innen 30. mars 2007.

Tunsberg bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Tønsberg Domprosti med særskilt arbeidsområde/tjenestedsted Søndre Slagen sokn.

Soknet ligger syd og øst for Tønsberg sentrum og har en vakker beliggenhet mot Oslofjorden. Det er korte avstander i soknet. Lengste avstand er 10 km. til Husøy kirke fra menighetssenteret. I menighetssenteret ligger kontorene for prestene, organistene og kateketen.

Befolkingen er på ca 14500 personer og er økende. Ca. 800 av disse bor på Husøy.

Det finnes 3 kirker og et gravkapell i soknet. Søndre Slagen kirke er hovedkirke med plass til 800 inkludert menighetssalen. Byggeår er 1972. I tillegg finnes en trekirke, Vallø som er bygget i 1782. Husøy kirke er en steinkirke bygget i 1933.

Det foretas begravelser fra kirkene og fra Vallø gravkapell. Det finnes syv skoler, fire institusjoner og et bosenter som betjenes av prestene. I tillegg kommer en rekke barnehager i soknet.

Det er gudstjeneste i hovedkirken hver søndag. De to andre kirkene har gudstjeneste annenhver søndag. Prestene alternerer på kirkene, men kapellanen har færre gudstjenester enn de to andre prestene pga instruksfestet ansvar for konfirmantarbeidet og ungdomsarbeidet. Menigheten har prioritert arbeidet med gudstjenestene. Det var i 2005 118 gudstjenester med i alt 16.237 personer til stede. I tillegg kommer skole-gudstjenester, barnehagegudstjenester, familie-gudstjenester og ungdomsgudstjenester. Trosopplæringsutvalget for aldersgruppen 12-18 er aktivt med i planlegging og gjennomføring av konfirmantarbeidet og gudstjenester for ungdommer. Konfirmantene er i år inndelt i 2 hovedgrupper. Konfirmasjonstiden er fra september til mai. Den ene gruppa har undervisning om høsten og aktiviteter om våren, og den har aktiviteter om høsten og undervisning om våren.

Menighets ungdomsarbeid drives i samarbeid med Søndre Slagen KFUK/M. Menigheten har for tiden en deltidsansatt ungdomsarbeider, som er med i ungdomsarbeidet KUFFEN på Solhaug.

Menigheten er tildelt prosjektmidler for å videreføre utvikle trosopplæringsarbeidet innenfor aldersgruppen 0-11 år. Det er ansatt prest i 100% stilling i prosjektet. Han har sammen med trosopplæringsutvalget, prosjektgruppa og barnas foreldre ansvaret for å gjennomføre prosjektet.

Det er et godt utbygd arbeid for barn og ungdom i menigheten. Mange frivillige gjør et godt arbeid i råd, utvalg, klubber, kor, foreninger. Kirkemedlemmenes frivillige innsats er menighetens største aktivum. Staben av dyktige medarbeidere har det daglige ansvar for arbeidet i menigheten.

Det er godt samarbeid mellom skole og kirke.

I 05 var antall døpte 107, antall konfirmanter 119, antall vigsler 24, antall begravelser 103.

Menigheten betjenes av sokneprest og 2 kapellans (i dagligtale benevnes derfor denne stillingen som kapellan 2), 1 menighetsprest ansatt i prosjektet, 2 organister i 160% stilling, 60% kateket+40% diakonimedarbeider, deltidsansatt ungdomsarbeider, og 2 kirketjenere i 150% stilling. Det er ukentlige stabsmøter for alle medarbeiderne. Kirkevergen har ansvaret for den merkantile delen av arbeidet. Administrative tjenester utføres ved kirkevegens kontor som ligger i Tønsberg sentrum.

Bispedømmerådet har fastsatt egen instruks for kapellanstillingen:

"Kapellanen er den av prestene som leder menighetens konfirmantarbeid. Har spesielt ansvar for gudstjenester for ungdom, og for kontakt med menighetens ungdommer og ungdomsarbeidet i menigheten."

Prosten vil medvirke til at det også utarbeides arbeidsbeskrivelse for stillingen i samråd med den nye kapellanen og menighetens øvrig prester.

Kapellanen deltar i beredskapsturnusen for prostiet, anslagsvis 3-4 uker pr. år.

Stillingen er tilpasset den nye tjenestestandard for prester.

Det er boplikt til stillingen i kommunal prestebolig. Boligen ligger i et godt etablert boligstrøk med utsikt over Oslofjorden. Grunnflate ca. 120 kvm inneholdende stor stue, tre soverom hvorav et har blitt brukt til hjemmekontor, lite kjøkken, toalett og dusj på badet. I kjelleren er det stor peisestue,

matbod og vaskerom. I tillegg er det et lite soverom med vask og garderobe samt stor vedkjeller og lager. Det er god uteplass med have. Huset vil få nytt kjøkken og baderomsinnredning og det vil bli foretatt innvendig oppussing. Huset vil være ferdig oppusset til innflytting. Det er kort vei til barnehage og skole, båthavn og badestrand.

For bruk av bolig svares husleie etter fradragssregulativets bestemmelser.

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveileddning (ABV).

Stillingen lønnes i stillingskode 0922 - kapellan, lønnspenn 44-50 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetting.

Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for prestekapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til sokneprest Odd Rønneberg tlf. 33374750, domprost David Gjerp 95238006 evt. Tunsberg bispedømmekontor 33354300.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes må

a) rette seg etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og boligfradrag samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt.

Søknad m/ CV og relevante atester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 30. mars 2007.

Tunsberg bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Nord-Jarlsberg prosti med særskilt arbeidsområde/tjenestedsted Sande sokn.

Sande prestegjeld som ligger mellom Drammen og Holmestrand, består av ett sokn og en kommune. Areal er 173,5 km² og et innbyggertall på 7740. Sande er en veldyrket jordbruksbygd med et etablert kommunesentrums. Svært mange har arbeid utenfor kommunen. Det er korte avstander med gode vei- og jernbaneforbindelser. Sande er stoppested på Vestfoldbanen.

Sande har en kirke og ett kapell. Hovedkirken som er fra 1100 tallet ligger i Sande sentrum, ca. 4,5 km. fra kapellanboligen. Bekkestranda kapell som ligger ute ved Sandebukta ligger ca. 5 km. fra boligen. Sande kirke har gudstjeneste hver søndag. Bekkestranda kapell har gudstjeneste hver 3.søndag. Kirkene er godt vedlikeholdt.

Sande har et godt utbygd skolevesen med 5 barneskoler og 1 ungdomsskole. Kirken har et svært godt samarbeid med skolene i kommunen. Det er en institusjon i kommunen. I 2004 stod Sandetun ferdig. Her finnes både sykehjem og omsorgsbolicher. I tillegg har kommunen PU boliger.

Det er et variert barne- og ungdomsarbeid i soknet med bla barnekor, kveldskafé, datakafé, dansegruppe og ungdomsklubb. Nærmere bekjentskap kan fås på www.sande.kirken.no.

Ettersom barne- og ungdomsarbeidet er et prioritert satsningsområdet i menigheten, er det ønskelig at den som tilsettes kan bli en god geistlig medspiller her. Folkekirken står sterkt i folks bevissthet, noe som bla. synliggjøres gjennom høy oppslutning om dåp og konfirmasjon. Samarbeidet med kommunale virksomheter er godt.

Prestegjeldet betjenes av to prester (sokneprest og kapellan), kirkeverge som også er daglig leder, kateket, en heltids- og en deltidsorganist (30%), kontorfullmektig, kirketjenere (2), kirkegårdssarbeider og renholder. Staben holder til i tjenlige kontorlokaler i Sande sentrum, i menighetssenteret. Det er gode administrative rutiner og vel tilrettelagt kontorforhold med bla. tilgang til bredbånd.

I forbindelse med implementeringen av ny tjenesteordning for prest, kan kapellanen i

Sande komme til å bidra med noe assisterende prestetjeneste i Hof.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveileding (ABV).

Kapellenan deltar i vaktberedskap og må påregne ca. to vakter i semesteret.

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Det er boplikt til stillingen i kommunal prestebolig bygget i 1973. Den ligger 4,5 km. fra Sande kirke og kirkekontoret. Boligen ligger høyt og fritt og vestvendt med utsikt over Sandebukta. Det er en bratt bakke opp til huset. Boligen er i 2 etasjer med inngang i sokkeletg. Boligen er på 140 kvm. i grunnflate. I sokkel- etg. er det vindfang, stor hall, 4 soverom, bad med dusj/ wc og 2 boder. Trapp opp til hovedetasjen som består av en liten stue, en stor vinkelstue med utgang til stor sørvestvendt terrasse, kjøkken, ett soverom, bad med baderkar /wc og eget vaskerom med utgang.

Det er liten hage, stor asfaltert gårdsplass. Garasje i tilknytning til huset.

Boligen blir lett renoveret i forbindelse med presteskiftet.

For bruk av bolig svares husleie etter fradagsregulativets bestemmelser. Den som blir tilsatt må finne seg i de regler og endringer som til enhver tid gjelder for tjenesteboliger.

Stillingen lønnes i lønnskode 0922 - kapellan, lønnspenn 44-50 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønn fastsettes ved egen prosedyre etter tilsetting. Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for prestekapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til soknepresten eller kirkevergen tlf 33785380 evt. Tunsberg bispedømmekontor tlf. 33354300.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes må

a) rette seg etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og boligfradrag samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt.

Søknad m/ CV og relevante atester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 30. mars 2007.

Stavanger bispedøme

Sokneprest i Jæren prosti med særlig tjeneste i Bore og Orre sokn.

Vi søker sokneprest i heil fast stilling i Jæren prosti med særleg teneste i Bore og Orre sokn som kan dela vår visjon om vekst og utvikling. Dei to sokna ligg i Klepp kommune og dei tilhører Jæren prosti, som dekkjer kommunane Klepp, Time, Hå og Gjesdal. Jæren er eit distrikt med ung og veksande befolkning og med eit aktivt kyrkelif. Det er korte avstandar til Sandnes og Stavanger. Bore og Orre ligg ved kysten, og det er lagt til rette for friluftsliv langs dei særprega Jærtrendene sommar og vinter.

Soknepresten vil vera ein del av medarbeidarstabben på Klepp kyrkjekontor som har gode lokale i sentrum av kommunen. Staben består av tre prestar, kateket, diakon, organistar (60% stilling i Bore, 20% stilling i Orre sokn), kyrkjeverje, to sekretærar, kyrkjetenar og reinhaldarar.

Prosten i Jæren samlar prestane til sosialt, fagleg og åndeleg fellesskap ein føremiddag kvar tredje veke, i samarbeid med lokallaget av Presteforeininga. Bore og Orre sokn utgjer saman med Klepp sokn og Frøyland og Orstad sokn eit samarbeidsområde i prostiet, og soknepresten vil ha faste tenesteveker i dette området. Saman med kateketen vil soknepresten ha ansvar for konfirmantarbeidet med ca 60 konfirmantar i Bore sokn, og saman med diakonen og dei andre prestane vil han/hø gjeva teneste ved tre institusjonar for eldre i kommunen.

Bore sokn har 3.200 medlemar i Den norske kyrkja. Soknet består dels av eit tettbygd

bustadområde som framleis veks, og dels av eit godt landbruksområde. Soknerådet sin visjon er: Bore kyrkjelyd - sett, famna og utfordra av Kristus. Soknerådet ønskjer at både unge og eldre skal kjenna seg velkomne i kyrkja. Det er mange barn i skulepliktig alder i kyrkjelyden og ca 60% av innbyggjarane er under 35 år. Vi søker ein prest som kan møta denne utfordringa frå unge familiar, barn og unge.

Bore kyrkje er ei trekyrkje frå 1891 med ca 200 plassar. Soknerådet har eit ønskje om å byggja på kyrkja. Like ved kyrkja ligg kyrkjestova med ca 60 plassar. Kyrkjestova blir brukt til Barnesamlingar, konfirmantarbeid m.m. Det er gudsteneste tre sundagar i månaden i Bore kyrkje. Den fjerde sundagen deltar kyrkjelyden på arrangement på Bore bedehus, eit av dei tre bedehusa i soknet. Kyrkja og bedehuset samarbeider også ved fleire høve om felles arrangement. Dei fleste sundagane er det tilbod om Barnesamling i kyrkjestova under delar av gudstenesta. Her nyttar ein opplegget frå Promiseland. Det er òg fleire husfellesskapsgrupper i soknet.

Bore sokneråd er opptatt av å skape gode relasjoner i lokalmiljøet. Kyrkjelyden har derfor starta med "Kulturvelds" nokre sundagskveldar. Her ønskjer ein å formidla den kristne bodskapen gjennom konsertar, opplesing m.m. i kyrkja og gjennom fellesskap om kveldsmat i kyrkjestova. Soknerådet har også som målsetting å styrke familien som samlivsform, og planlegg for tida samarbeid med ulike organisasjonar i lokalsamfunnet for å nå dette målet. Arbeid blant ungdom og unge vaksne blir svært viktig framover.

Orre sokn har 1.270 medlemer i Den norske kyrkja. Orre er eit landbruksområde med aktivt organisasjonsliv. Soknet har to kyrkjer, ei steinkyrkje frå 1950 med 240 plassar og ei mellomalderkyrkje frå 1250 som berre er i bruk i sommarhalvåret. Klepp kyrkjelege fellesråd har tilsett ein prest som mellom anna har kyrkjelydsarbeid i Orre sokn som arbeidsområde. Soknepresten vil derfor hovudsakleg kunne konsentrera seg om Bore sokn, men vil også ha ansvar for den offentlege prestetenesta i Orre sokn.

Vi søker ein prest som er opptatt av å arbeida i fellesskap med tilsette og frivillige medarbeidarar og som delar kyrkjelyden

sine tankar om vekst og utvikling slik at mange blir styrkte i trua og nye kan koma til tru. Det blir lagt vekt på personlege egenkapar.

Målforma er nynorsk.

Det er knytt buplikt til stillinga. Kommunal tenestebustad vil vera plassert i Bore sokn. Klepp kommune vil i løpet av kort tid avklara kva for ein bustad som blir stilt til disposisjon for stillinga. Dersom det er nødvendig, blir stilt det midlertidig bustad til disposisjon for stillinga.

Stillinga blir løna som sokneprest ltr. 51- 68 i Statens lønsregulativ.

Til løna kjem vanlege regulativmessige godtgjersler. Skyss og telefongodtgjersle etter offentlege satsar. Pensjonsinnskot.

Tilsetjinga skjer på dei vilkåra som til ein kvar tid gjeld og den som tilsetjas må retta seg

- a. etter dei endringar i lover, tariffavtalar, reglement m.v. samt
- b. avgjersler som kan influera på tenesta sine gjeremål, særlege samarbeidsområde og tenestedistrikt.

Søknaden med CV, vitnemål, referansar og attestar må vera Stavanger bispedømmeråd i hende *innan 12. april 2007*. **Merk:** CV vil bli brukt som utvida søkerliste. Bruk gjerne PF sitt kompetansekart. Søknadspapir vert ikkje sende i retur.

Dersom søkeren ikkje ønskjer sitt namn offentleggjort må det eventuelt føres på CV. Referansar føres på *søknaden*.

Nærare opplysningar kan ein få ved å kontakte stiftsdirektør Åge Bognø tlf. 51846270 eller prost Anne Sofie Haarr tlf. 51770377.

Stavanger bispedømme

Sokneprest i Karmøy prosti med særlig tjeneste i Kopervik sokn.

Det er ledig 100% fast stilling som sokneprest i Karmøy prosti med særlig tjeneste i Kopervik sokn.

Kopervik sokn er en menighet med et sterkt folkekirkelig engasjement. Det er høye dåps- og konfirmasjonstall i forhold til årskullene. Det er en aktiv menighet med mange frivillige.

Menigheten ønsker å være en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke. Menigheten har som visjon å bidra til at "Kopervik blir et enda bedre sted - å vokse opp i, bo og bli gammel i." Det er et mål å videreføre tiltak for ulike aldersgrupper som gir økt stolthet og samhandling slik at menigheten vokser og blir lagt merke til i Kopervik. Menigheten vil arbeide for økt tilhørighet mellom ungdomsaktiviteter og menigheten med fokus på store og små fellesskap. Menigheten ønsker en fleksibel og samarbeidsorientert sokneprest som kan bidra til dette.

Kopervik ligger fra naturens side svært vakttil på østsiden av Karmøy. Kopervik er med rådhuset i byen et kommunesenter. Sentrum rundt vågen, Stangeland, Eide og Østrem utgjør byen. Stokkastrand og Sund utgjør egne små sentra og er egne skole- og bedehuskretser.

Det er 7.823 innbyggere i soknet, der 6.842 er medlemmer i Den norske kirke.

Situasjonen i soknet preges av stort sett gode sosiale forhold og velstand med betydelig utbygging av nye boliger. Men her er også sosiale utfordringer der mennesker sliter tungt både i forhold til økonomi og rusmisbruk. Kirkens Bymisjon er begynt på et viktig forebyggende arbeid. Kopervik har bystatus, og med slagordet "Byen vår Kopervik" satses det bevisst på å øke trivsel og handel i byen. Mange i soknet har sitt arbeid i industri, med Hydro Aluminium som største industriarbeidsplass. Et betydelig antall er også ansatt i industribedrifter i nabokommuner, spesielt i Haugesund og på Kårstø i Tysvær. Dessuten er det en betydelig andel Nordsjøarbeidere.

Det er 4 barneskoler i soknet, Sund (4), Eide (43), Kopervik (49) og Stokkastrand (21). Gjennomsnittlig antall elever på hvert årstrinn i parentes. Stangeland ungdomsskole har

ca 360 elever. Holmen skole er en ungdomsskole for hele Karmøy med 8-10 elever som har behov for spesielt tilrettelagt oppfølging og undervisning.

Karmøy videregående skole og Karmøy Folkehøgskole ligger også i soknet. Det er svømme- og idrettshall, lysløype og flotte idrettsanlegg.

Kirkelandskapet i Kopervik menighet er både mangfoldig og i endring. De Frie Evangeliske Forsamlinger driver et aktivt arbeid ut fra Betania på Eide. Det er noen andre mindre frimenigheter som holder til i Kopervik sentrum. Frelses armeen har stått sterkt i Kopervik, og opplever vekst. Frikirken har i høst etablert seg over soknegrensen til Avaldsnes. Misjonsorganisasjonene står sterkt i soknet. Det er bedehus på Stokkastrand, Sund, Eide og i Kopervik sentrum med vekslende aktivitetsnivå. Mye møte- og misjonsvirksomhet er knyttet til menigheten. Ungdoms- og alderssenteret og er samtidig godt integrert i menigheten. Det er et rikt forenings- og organisasjonsliv, ikke minst "Eldretreffet" når mange mennesker.

Kopervik kirke er en tradisjonell trekirke fra 1861 med 354 sitteplasser. Menigheten egen hus, Kopervik Ungdoms- og alderssenter, er et stort aktivum for menigheten, og utgjør sammen den gamle seremonikirken et godt "arbeidskirkeanlegg". Det er et levende og sterkt menighetsarbeid på senteret, bygget brukes mye av unge og eldre. Det er et tjenlig bygg der ungdomsavdelingen er betydelig fornyet og modernisert. Bygget har mange rom som stadig er i bruk.

I første etasje er det gode og hensiktsmessige kontorlokaler for de ansatte i menigheten. I samme etasje har også kirkevergen kontorer.

Staben består av sokneprest, prostiprest (2/3 i Kopervik, 1/3 i prostiet), kateket, adm.leder/me nig hets arbeider, kantor, kirketjener og sekretær (deltid). Barne- og ungdomsutvalget ønsker å få plass en ungdomsdiakon.

I 2005 var det 61 dåp, 109 konfirmanter, 21 vielser og 46 gravferder. Menighetsrådet har satt store mål for å øke gudstjenesteframmøtet framover. Gjennomsnittlig gudstjenesteframmøte i 2005 var 130 deltakere og bare 44 til nattverd. Dette er en utfordring å ta

tak i for ny sokneprest sammen med menighetsrådet. Potensialet er betydelig i en så ressursrik menighet.

Det er flere søndagskoler i soknet. Det er godt speiderarbeid, et godt ungdomsarbeid med ten-sing som en motor i arbeidet. Det er flere kor i menigheten fra de minste til de voksne. I tillegg finnes en rekke uformelle sang og musikkgrupper. Menigheten driver menighetsbarnehage etter utvidet kristen formålsparagraf. Det er tett samarbeid mellom kirkens stab og barnehagen.

Soknepresten vil delta i konfirmantarbeidet sammen med kateketen som er hovedansvarlig. Det er ønskelig at soknepresten søker nærhet med ungdomsarbeidet. Ved ny stabs sammen setning vil det også være viktig å avklare og utarbeide planer for samarbeidet mellom kirke og skole. Sokneprest og prostiprest vil ha andakter på institusjonene etter en nærmere avtalt frekvens. I dag veksler prestene sammen med soknepresten i Skudenes om å ha tjenestekupe i Kopervik, Falnes og Ferkingstad sokn. Det arbeides med tilrettelegging av utveksling av tjenester innen samarbeidsområdet som omfatter Åkra, Falnes, Ferkingstad og Kopervik sokn. Soknepresten er med i Kopervik menighetsråd.

Det er knyttet boplikt til stillingen. Kommunal tjenestebolig vil være plassert i Kopervik sokn. Karmøy kommune vil i løpet av kort tid avklare hvilken bolig som stilles til rådighet for stillingen.

Dersom det er nødvendig, stilles det midlertidig bolig til disposisjon for stillingen. Denne boligen ligger i Skarvedne 43 i Vedavågen, ca. 6 km fra Kopervik kirke.

Boligen er bygd i 1996. Den er romslig og fyller Presteforeningens standardkrav til presteboliger.

Kopervik menighet ønsker en sokneprest som har pågangsmot og fleksibilitet med

- interesse for unge og som involverer ungdommen i menigheten
- og som vil skaper tilhørighet mellom de ulike aldersgrupper med fokus på guds-tjeneste fellesskap og mindre fellesskapsgrupper.

Målformen er bokmål.

Stillingen lønnes i stillingskode 0930 sokne-

prest, ltr. 51-68 i Statens lønnsregulativ.

Vanlige regulativmessige godtgjørrelser. Skyss og telefongodtgjørelse etter offentlige satser. Pensjonsinnskudd.

Tilsettingen skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg

- a. etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. samt
- b. avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, særskilte samarbeidsområder og tjenestedistrikt.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attestar må være Stavanger bispedømmeråd i hende *innen 12. april 2007*. Merk: CV vil bli brukt som utvidet søkerliste. Bruk gjerne PF sitt kompetansekart. Søknadspapirer returneres ikke.

Hvis søkeren ikke ønsker sitt navn offentliggjort må det eventuelt føres på CV. Referanser føres på *søknaden*.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til stiftsdirektør Åge Bognø tlf: 51 84 62 70 eller prost Helge Gaard tlf: 52812060

Sør-Hålogaland bispedømme

Domprost i Bodø domprosti i Sør-Hålogaland bispedømme.

Embetet som domprost i Bodø domprosti i Sør-Hålogaland bispedømme er ledig.

Bispedømmerådet har vedtatt gudstjenesteliv, medarbeiderskap og trosopplæring som prioriterte satsningsområder.

Domprosten leder prestetjenesten i prostiet og gjennomfører årlige medarbeidersamtaler og prostebesøk, bistår biskopen i dennes embetsutøvelse og er biskopens faste vikar. Prostefunksjonen er en hovedoppgave samtidig som domprosten går inn i de kirkelige tjenester i prostiet i turnus med sokneprestene. Ny tjenesteordning for menighetsprester er innført i bispedømmet.

Prostiet, som har ca. 54 000 innbyggere, omfatter Bodø, Gildeskål, Meløy, Røst og Værøy kommuner med 13 sokn og 2 sykehus (med egne sykehusprester). Domprosten skal sørge for samvirke mellom prestetjenesten og de

kirkelige rádenes virksomhet. Det er 19 prestestillinger i prostiet og til sammen 96 tilsatte i fellestradene, hvorav 73 i Bodø kirkelige fellesråd.

Dompalten og prostiprest har kontorfellesskap med kirkevergen og kirkelig administrasjon sentralt i Bodø by.

Det stilles krav om høy faglig kompetanse, motivasjon og vilje til samarbeid og medarbeiderskap samt erfaring innen økumenisk arbeid. Ledererfaring og personlig egnethet vil bli vektlagt.

Den som blir utnevnt, må rette seg etter tjenesteordning for proster. Vedkommende må finne seg i endringer i gjøremål og arbeidsdistrikts utstrekning samt endringer i reglene om pensjon og aldersgrense.

Til embetet hører tjenestebolig med boplikt. Boligen ligger i Breivikveien 38 og har et bruksareal på 254 kvm. Boligen er bygd i 1947 og er senere oppgradert. Tomten er 734 kvm. Den som blir utnevnt, må finne seg i de bestemmelser som måtte bli truffet om leie og bruk og eventuelt flytting av bosted.

Søkere må opplyse om de behersker begge målformer. Målformen i prostiet er bokmål. Stillingen er lønnet i ltr. 68-76. Herfra går vanlig pensjonsinnskudd.

Kvinner oppfordres til å søke.

Søknaden sendes tjenestevei til Kultur- og kirkedepartementet, Postboks 8030 Dep, 0030 Oslo. Søknadsfristen er 30. mars 2007.

Nærmere opplysninger om embetet er å finne på bispedømmets hjemmesider, www.kirken.no/soer-haalogaland, eller ved henvendelse til Bodø menighetskontor tel 75 50 03 00, eller Sør-Hålogaland bispedømmekontor tel 75 54 85 50.

innbyggere som bor i et naturskjønt område ut mot havet og har fisk som hovednærings. Myre er kommunenes sentrum med 2,500 innbyggere.

I Øksnes kan du oppleve nytrukket, sprellende sei og torsk, speilblankt hav, midnattssol, feiende høststormer, stjerneklares vinteretter og flammande nordlys. Vi har fjell, myrer, fiskevann, øyer og fine hvite strender.

Vesterålen omfatter kommunene Andøy, Sortland, Hadsel, Bø og Øksnes. Prostiet består av 10 sokn med i alt 10 prestestillinger. De nye tjenesteordningene er implementert i prostiet. Vesterålen prosti er et beredskapsområde og beredskapsvaktene går på omgang mellom prestene. Det arrangeres jevnlige samlinger for prestene i prostiet, med både faglig og guds-tjenstlig fellesskap.

I Myre kirke (fra 1979) er det kontorfellesskap for alle i staben.

Kommunal tjenestebolig er bygd i 1992 og ligger like ved Alsvåg kirke, 10 km fra Myre. Den har et bruttoareal på 260 m². Aktuelle distanser fra kapellanboligen: Myre 10 km, Sortland 40 km, Stokmarknes flyplass/sykehús ca. 60 km, Harstad 120 km, Evenes flyplass 170 km, Svolvær 120 km. Fra Sortland er det gode bussforbindelser til flyværtene/ankomster på Evenes og Stokmarknes.

Vi vil vektlegge personlig egnethet til stillingen.

Kvinner oppfordres til å søke.

Målform i kirke og skole er bokmål.

Stillingen som kapellan lønnes etter Statens regulativ i lønnskode 0930: Sokneprest og er plassert i lønnspennet ltr. 51-68. I tillegg kommer særlige regulative godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse utbetales etter Statens regulativ. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prosten i Vesterålen på tlf. 76164030, eller ved å ringe Sør-Hålogaland bispedømmekontor på tlf. 75548550.

Søknad med CV, referanser, bekreftevitner og attester sendes Sør-Hålogaland Bispedømmeråd, Tolder Holmers vei 11, 8003 Bodø innen 16.03.07.

Se også utlysning på www.aetat.no

For mer utfyllende opplysninger om stillingen se www.kirken.no/sor-haalogaland

Sør-Hålogaland bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Vesterålen prosti med særskilt tjenestested Øksnes. 3. gangs utlysning.

Øksnes sokn, sammenslått fra 2005 av Langenes og Øksnes sokn, sammenfaller med Øksnes kommune. Her finner du vel 4.600

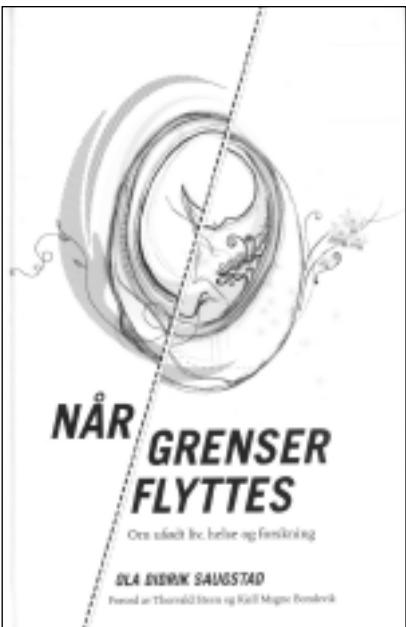
Nyhet!

Ola Didrik Saugstad

NÅR GRENSER FLYTTES

OM UFØDT LIV, HELSE OG FORSKNING

Forord av Thorvald Steen og Kjell Magne Bondevik

Kr 198,-

En samling artikler og intervjuer som er blitt publisert i en periode på over 30 år. Hovedvekten ligger på spørsmål rundt abort, bioteknologi, fostermedisin og nyfødte, men forfatteren skriver også om helsevesenet og forskningspolitikk. En personlig introduksjon og et personlig vitnesbyrd rammer inn denne høyaktuelle og interessante dokumentasjonen fra en av våre mest ansette forskere.

"Denne boka fortjener oppmerksomhet fordi den tar opp, bokstavelig talt, livsviktige spørsmål, og fordi den forteller en bemerkelsesverdig historie om en leges kamp for livsvern og menneskeverd. Saugstad kombinerer sin faglige kompetanse med et klart syn på respekten for liv, fra unnfangelsen av."

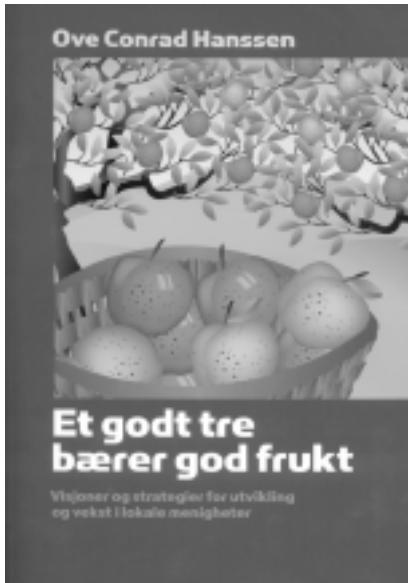
Kjell Magne Bondevik i forordet

Nyhet!

Ove Conrad Hanssen

ET GODT TRE BÆRER GOD FRUKT

VISJONER OG STRATEGIER FOR UTVIKLING
OG VEKST I LOKALE MENIGHETER

Kr 198,-

Denne interessante og lærerike boken er skrevet med et sterkt og smittende engasjement for å se fornyelse og vekst i de kristne kirker i Europa. I følge forfatteren må dette skje både ved en ny bevissthet om målrettet og strategisk gjennomtenkt arbeid på menighetsplan, og ved en ny og uredd åpenhet for Den Hellige Ånds nyskapende virke i enkeltmenneskers og menigheters liv.

Utgitt i samarbeid med Oase.

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Nyhet!

Tor Johan S. Grevbo

SJELESORGENS VEI

EN VEIVISER I DET SJELESØRGERISKE LANDSKAP
- HISTORISK OG AKTUELT

Kr 398,-

En gullgruve for studenter og fagfolk
på sjelesorgens felt!

Pirjo Hakala, Diaconia universitet, Helsinki

Dette er den bredeste - historisk og systematisk forankrede - sjelesorgbok som er kommet ut på mange decennier, en stor hendelse i skandinavisk teologi.

Owe Wikström, *Teologiska institutionen,*
Uppsala universitet

Grevbo behersker sitt fagfelt på en suveren måte og med et overblikk som er få forunt. Den foreliggende bok representerer noe helt annerledes og nytt i forhold til det som ellers foreligger på sjelesorgmarkedet.

Det er aldri tidligere på skandinavisk språk - knapt nok på internasjonale fagspråk - vært skrevet en sjelesorgfaglig fremstilling av den type som Grevbo her har gjort. Hele veien merker vi også forfatterens glede over og pasjon for sitt fagstoff.

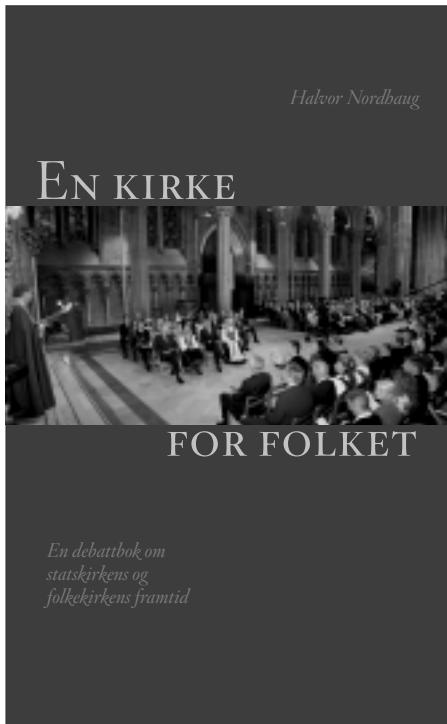
Leif Gunnar Engedal, *Det teologiske
Menighetsfakultet, Oslo*

Ny og aktuell bok fra Luther Forlag

Halvor Nordhaug

EN KIRKE FOR FOLKET

EN DEBATTBOK OM STATSKIRKE OG FOLKEKIRKE

Kr 148,-

Høsten 2006 skal Den norske kirke behandle den offentlige innstillingen om stat og kirke.

Denne boken gir god hjelp til både enkeltpersoner og høringsinstanser for et velbegrunnet veivalg.

Med studieplan godkjent av
Norsk Kristelig Studieråd

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO
Red. sekr.: Eyolf Berg
Tlf. 91 17 65 37
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk,
og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/*Eyolf Berg*,
Bok & Media AS, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemuligheter i LK:

- 1.1/2 kvartside (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
- 2.Kvartside (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
- 3.Halvside (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
- 4.Halvside (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
- 5.3/4 side (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
- 6.Helside (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms
7. Dobbelside (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 3500,- + moms.

ISSN 0332-5431